Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT — פרייז 15 גראָשען — היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 175 | Łódź, Czwartek, 28 lipca 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאָדז, דאָנערשטאָג, כ״ד תמוז תרצ״ב | № 175

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

גאָרגולאָוו פערמשפּט צום טויט

פּאַריז, 27 (ספּ. טעל.) היינט האָט פּאַריז׳ער געריכט עדות געזאָגט גאָרגולאָוו׳ס פרוי.

ווען זי איז דערשינען פאַר׳ן געריכט, האָט גאָרגולאָוו אויסגערופען: „זיי מיר מוחל, אַננאַ!“

די פרוי גאָרגולאָוו האָט דערקלערט, אַז דער מאַן איהרער איז געווען אַ גוטער.

בעת׳ן עס ווערען גענומען אויפ׳ן פערהער אַנדערע עדות, רעגט זיך דער פּרעזידענטען־מערדער מורא׳דיג אויף.

פּאָול גאָרגולאָוו

פאַר׳ן פראַנצויזישען געריכט

די פרוי זיינע רופט זיך דאַן אָפּ פון דער עדות־באַנק: „אָבער דו ביזט דאָך אַ משוגענער!“

אין זיין רעדע האָט דער פּראָקוראָר דערקלערט, אַז ער טראַקטירט נישט דעם מערדער, אַלס אַ באָלשעוויק. ער האַלט איהם — האָט ער געזאָגט — (אויך נישט פאַר אַ משוגענעם און דעריבער פאָדערט ער אַ טויט־אורטייל.

דאָס געריכט פון געשוואוירענע האָט פערמשפּט דעם מערדער פונ׳ם פּרעזידענט דומער צום טויט.

דער פּויליש־סאָוויעטישער נישט־אַנגריפס־אַפּמאַך

„זשורנאַל דע דעבאַ“ זאָגט ארויס זיינע ספקות

פּאַריז, 27 (ספּ. טעל.)

„זשורנאַל דע דעבאַ“ ווידמעט אין דעם נעכטיגען נומער אַ׳ן אַרטיקעל דעם פּויליש־סאָוויעטישען נישט־אַגרעסיע־אָפּמאַך.

אין דעם דאָזיגען אַרטיקעל ווערט צ. א. געזאָגט, אַז —

„דאָס שליסען אָפּמאַכען פון דעם מין מיט דער מאָסקווער רעגירונג ווייזט זיך אונז אויס נישט נאָר פאַר אומנוציג, גאָר אַפילו פאַר געפעהרליך.

אומנוציג דערפאַר — ווייל אויב דער קעלאָג־פּאַקט, וועלכען די סאָוויעטען האָבען נישט אונטערגעשריבען, האָבען נישט פאַר זיי קיין בעדייטונג, וועט אויך, ממילא, דער נייער אָפּמאַך נישט האָבען קיין שום ווערט.

געפעהרליך — איז ער דערפאַר, ווייל עס קאָן פון איהם ארויסקימען אַ פאַלשע זיכערקייט, מחמת דער באָלשעוויסטישער פּאָליטיק, פאַר וועלכער אַזאַ זאכלאַגע וועט זיין גינסטיג.

מיר צווייפלען, צי איז נישט וואַרשאַ מגזם אין איהרע האָפנונגען בנוגע דעם ווערט פון די התחייבות׳ן, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען דורך דער סאָוועטישער רעגירונג.

אַ דעלעגאַט וועגען די ענינים פון דאַנציג

גענף, 27 (ספּ. טעל.)

היינט איז ארויסגעפאָהרען קיין וואַרשאַ דער מיטגליד פון פעלקער־בונד־סעקרעטאריאַט, ה׳ ראַאַסטינג, וועלכער איז אַ ספּעציאַליסט און אַ רעפערענט אין די ענינים פון סאַאַר און דאַנציג.

נאָכ׳ן וויזיט אין וואַרשאַ, וועט ער פאָהרען אויף 2 טעג קיין דאַנציג.

געגאַנגען זיך פערבעסערען

און ארויסגעקראָגען אויף זיך אַ טויט־אורטייל

פּויזען, 27 (טעלעפאָניש)

דאָס אַפּעלאַציע־געריכט האָט פערמשפּ׳ט איינעם לעאָן האַלס, וועלכער האָט דערמאָרדעט זיין שוואָגער יאַנקאָוויאַק — אויף טויט־שטראָף.

דאָס קרייז־געריכט האָט געהאַט פעראורטיילט האַלס׳ן, אויף 10 יאָהר טורמע, און זייענדיג נישט צופרידען פון פּסק־דין, האָט ער אַפּעלירט.

לאָדזער דענטיסט גאָלדענבערג

בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין וואַרשאַ

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש פון אונזער ספּאָרעספּאָנדענט)

דאָ איז היינט בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דער לאָדזער איינוואוינער, משה גאָלדענבערג, אַ דענטיסט.

ער איז אַלט געווען 47 יאָהר.

הינטער לאָדז האָט ער מיט עטליכע חדשים צוריק געקויפט אַ ווילע פאַר 2000 דאָלאַר, און דערוויסענדיג זיך שפּעטער, אַז מ׳האָט איהם אָפּגענאַרט, איז ער געוואָרען גייסטיג קראַנק.

די משפּחה האָט איהם אָפּגעפיהרט אין וואַרשאַ אין סאַנאַטאָריום פון ד״ר דיבינסקי, וואו צו איהם איז צוגעטיילט געוואָרען אַ ספּעציעלע קראַנקען־שוועסטער, וועלכע איז די לעצטע טעג געגאַנגען מיט איהם שפּאַצירען אין גאָרטען.

היינט ווען זי איז נאָכ׳ן שפּאַציר, פערבייגעגאַנגען מיט איהם לעם וויאַדוקט ביי דער בריק, איז ער אַריבערגעשפּרונגען דעם פּאַרענטש פון דער בריק, 7 שטאָק די הויך, און איז אויפ׳ן אָרט דער׳הרג׳עט געוואָרען.

די יוד. געזעלשאַפט פאַר לאַנד־קענטשאַפט אין פּוילען, אָפּט. אין לאָדז

אָרדענט איין פאָלגענדע אויספלוגען:

1) זונטאָג, דער 31־טען ד. מ. אַ 10 טאָגיגער אויספלוג

„מיט דער ווייסעל צום ים“

(מיט׳ן סטאַטעק) ס׳ווערען בעזוכט: וואַרשאַ, פּלאָצק, וולאָצלאַוועק, טאָרן, דאַנציג, צאָפּאָט, גדיניע, העל און די אייגענע קאָלאָניע פון י.ג.פ.ל. אין קאַרוויע אויפ׳ן באַלטיק.

בעמערקונג: אַלע אנטיילנעמער פון אויספלוג (פערשריבענע) ווערען געבעטען צו זיין אין לאָקאַל פון דער געזעלשאַפט פרייטאָג, ד. 29־טען ד. מ. פּינקטליך 10 אָווענד.

2) נאָך טושין, פּאָדעמביצע, אין סאַנאַטאָריום פון דער קראַנקען־קאַסע אין טושינעק (געווינשען מיטצונעמען באַד־קאָסטיומען). זאַמעלפּונקט רעמאָנט פּלאַץ סטאַציע פון די פּאַביאַניצער צופאָהר־טראַמווייען. פּינקטליך 8.30 פריה.

3) שבת, ד. 6־טען אויגוסט ד. י. נאָך זשגאָוו. מיליטערישען בית־עולם אונטער זשגאָוו און רודאַ־פּאַביאַניץ (געווינשען מיטצונעמען באַד־קאָסטיומען).

4) זונטאָג, ד. 7־טען אויגוסט ד. י. נאָך גלאָוונע און אומגעגענד ווי: ניי־זאַקאָפּאַנע, ניי־אָטוואָצק, וואָרכאָלאָוו, פערבונדען מיט פּליאַזשע, באָדען זיך א.א.וו. (געווינשען מיטצונעמען באַד־קאָסטיומען). זאַמעלפּונקט: וואַרטע־זאַל II קלאַס פון לאָדז–קאַל. וואָקזאַל פּינקטליך 7 פריה.

5) זונטאָג, ד. 14 און מאָנטאָג, ד. 15 אויגוסט ד.י. זעהר אינטערעסאַנטער אויספלוג נאָך טאָמאַשאָוו, בלענקיטנע־זשרודעל, און גראָט אין גאַגאַזשיץ.

אינפאָרמאַציעס ערטיילט און איינשרייבונגען נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט פון דער יודישער געז. פאַר לאַנד־קענטשאַפט אין פּוילען, אָפּט. אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 35, טעלעפאָן 53-121 טעגליך אַ חוץ שבת און זונטאָג פון 8 ביז 10 אָווענד.

אויס — „אַרבייטס־מיניסטעריום“

נאָר „מיניסטעריום פאַר געזעלשאַפטליכע אויפזיכט“

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש)

דער היינטיגער „דזשענניק אוסטאַוו“ ענטהאַלט אַ פעראָרדענונג פון מלוכה־פּרעזידענט וועגען דעם, אַז דאָס מיניסטעריום פאַר אַרבייט און געזעלשאַפטליכע אויפזיכט, וועט איצט הייסען בלויז „מיניסטעריום פאַר געזעלשאַפטליכע אויפזיכט“.

רעשטען

לאָדז, נאַוואָמיעסקאַ 5

פראָנט, 2־טער שטאָק

פערשידענע קאַמגאַרנס, ביליצער, טאָמאַשאָווער און לאָדזער אויף אַנציגער און פּאַלטענס

ווי אויך די מאָדערנסטע דאַמען־שטאָפען אויף פּאַלטאָס און קאָסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געווענליך נאָר

אין פראָנט, II שטאָק

פאַר גאָלד, בּיזשוטעריע און לאָמבאַרד־קוויטען

צאָהלט די העכסטע פרייזען

אליזדאָר פּיאַלקאַ, פּיעטריקאָווער 7

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין בליהענדען עלטער פון 13 יאָהר

נ״ע

פייגעלע זוסמאַנעק

טאָכטער פון אונזער געעהרטען מיטגליד ל. זוסמאַנעק.

אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען צו קומען צו דער לויה, וועלכע קומט פאָר היינט, דאָנערשטאָג, דעם 28. יולי 1932, 1 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער־הויז, פּעטריקאָווער 19

די פערוואַלטונג

פון פעראייניגטען קירזשנער־צעך, זאַוואַדזקאַ 4.

4519

נאָך לאַנגע שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין בליהענדען עלטער פון 13 יאָהר אונזער הייסגעליבטע און אונפערגעסליכע טאָכטער און שוועסטער

נ. ע.

פייגעלע זוסמאַנעק

(שילערין פון דער 7. קלאַס פון דער פאָלקסשולע נ׳ 131)

די לויה קומט פאָר היינט, דאָנערשטאָג, דעם 28־טען יולי 1932, 1 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער־הויז, פּיעטריקאָווער 19, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

4513

נייער דעקרעט פון סטאלינען

פריוואט-האנדווערק און האנדל אין רוסלאנד

מאסקווע, 27 (ספ. טעל.)

אנ'אויסערגעוויינלעכע סענסאציע האט אין גאנצען לאנד ארויסגערופען דער נייער דעקרעט פון סטאלינען, לויט וועלכען עס ווערט איצט דערלויבט די קליינע אינדוסטריעלער צו פערלייגען קליינע פריוואטע ווארשטאטען און צו פערקויפען די פראדוצירטע סחורות אויפן פרייען מארק.

די רעגירונג רעכענט, אז דורך דעם דאזיגען דעקרעט וועט שטייגען דאס האנדווערק און אויך די קוואליטעט פון די אויסארבייטונגען.

325,000 געסט

און 135,000 אויטאמאבילען

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.)

אויף די אלימפּישע שפּילען אין לאס-אנזשעלאס ווערט פאראויסגעזעהן דאס אנקומען פון אנ'ערך 325 טויזענד געסט און פון 135 טויזענד אויטאמאבילען.

מיניסטער יאן פילסודסקי

אין לובלין

לובלין, 27 (טעלעפאניש)

דא איז אנגעקומען דער פינאנץ-מיניסטער, יאן פילסודסקי, וועלכער האט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט די נאטשעלניקעס פון די פינאנץ-אמטען מכוח דער פראגע פון איינמאהנען שטייערן

די וואהלען אין דייטשלאנד

די היטלעריסטען מאכען הכנות צו נעהמען אויף ס'כ'ח

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

„פארווערטס" איז מודיע, אז זונטאג וועלען אין ברעסלוי קאנצענטרירט ווערען 15 טויזענד היטלעריסטישע שטורמער'ס.

לעת עתה זענען שוין אנגעקומען 2 טויזענד בעוואפענטע מיטגלידער פון שטורעם-אפטיילונגען וועלכע זענען פונאנדערקווארטירט געווארען אין די וואוינונגען פון היטלער-אנהענגער.

וויען, 27 (ספ. טעל.) „נייע פרייע פרעסע" איז מודיע פון בערלין:

זינט עטליכע טעג קורסירען קלאנגען, אז די באציאנאל-סאציאליסטען זאלען אין פאל פון א נישט-גינסטיגען וואהל-אויסגאנג — אשר באך אין דער נאכט נאך די וואהלען — פרובירען בגוואלד בילדען א נאציאנאל-סאציאליסטישע רעגירונג.

היטלער גופא, לויט ווי מ'מיינט אין בערלין, וואלט זיך נישט געלאזט אויף אזא ריזיקאלען וועג, אבער די אנדערע פיהרער פון די נאציאנאל-סאציאליסטען ווייזען בולט ארויס די דאזיגע טענדענצען.

אזוי דערקלערען זיי עס גאנץ אפען אויף די פארוואהל-פערזאמלונגען און פראקלאמירען אויפ'ן 31 יולי א מארש אויף בערלין.

איצט געגען הינדענבורג'ן

בעת פריהער געוועזן בפירוש פאר איהם

מינכען, 27 (ספ. טעל.)

די וואכענשריפט „דער געראדע וועג", וועלכער האט בשעתו שטארק, און אהן פארבעהאלטען, אונטערשטיצט הינדענבורגס קאנדידאטור אויף דייטשען פרעזידענט, האט איצט אפגעדרוקט אנ'ארטיקעל פון איהר שעף רעדאקטאר, דעם ערנסטען קאטוילישען פובליציסט, ד"ר געריך, אין וועלכען, שטיצענדיג זיך אויפ'ן ארטיקעל 43 פון דער ווימארער קאנסטיטוציע, פאדערט ער אדורכצופיהרען א פלעביסציט און דערוויטערען הינדענבורגן פון זיין אמט.

דער מחבר פונ'ם ארטיקעל ווארפט פאר הינדענבורג'ן, אז אונטער דער אומדירעקטער השפעה פון דעם עקס-קייזער ווילהעלם 2, האט ער דערווייטערט ברינינגס קאבינעט, וועלכער האט געמאכט פונ'ם צוטרוי — פון דער מעהרהייט פון פאלק און פון דער אכטונג פון אויסלאנד, כדי צו בעשטימען דעם קאבינעט פון שלייכער — פאן-פאפען, דער ציל פון וועלכען עס איז צו רעסטאורירען די האהענצאלערנס...

הינדענבורג האט אזוי ארום עובר געווען אויף דער קאנסטיטוציע, אויף וועלכער ער האט געשוואוירען.

אפּלאנגען פון די געשעהענישען אין סטריקאוו

16 פערזאן זענען ארעסטירט געווארן

(א) אין צוזאמענהאנג מיט די בלוטיגע געשעהענישען אין סטריקאוו ד. 17-טען ד. ח. בעת וועלכען דער אויפגערייצטער המון האט געשאסען אויפ'ן מילנער מרובטשינסקי און זיינע זיהן, וואו די פאליציי איז בעווארפען געווארען מיט שטיינער האט די פאליציי אדורכגעפיהרט א גאנצע רייה ארעסטען. צווישען אנדערע זענען ארעסטירט געווארען יאקוב פרידריך, יוזעף קאמשמארעק און יוזעף כאינאצקי. ביז איצט זענען ארעסטירט געווארען 16 פערזאן.

די דייטשע זעגעל-שיף „ניאבע"

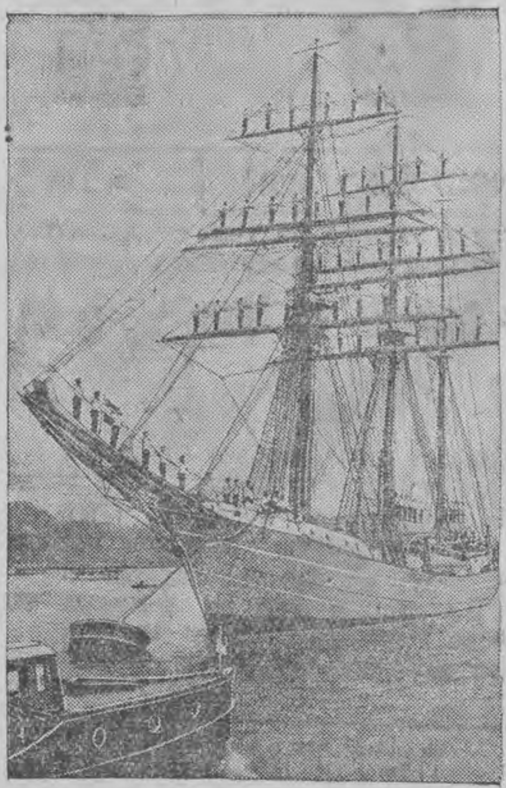

וואס איז עהערגעכטען אונטערגעגאנגען מיט 60 פאסאזשירען.

פון וואס די זעגעל-שיף „ניאבע" איז דערטרונקען געווארען

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

פון דער דערטרונקענער קאדעטען-שיף „ניאבע" איז געלונגען אפצוראטעווען בלויז 40 מאן.

65 זענען אומגעקומען.

די שרעקליכע קאטאסטראפע איז געקומען פון א ריזיגען וואסער-זייל, וועלכער האט פלוצים איבערגעקעהרט די זעגעל-שיף.

שרעקליך פערברעכען פון א משוגענעם

ער האט אויסגעמארדעט די פאמיליע אונטערגעצינדען דאס הויז און אליין זיך אויפגעהאנגען

ברעסלוי, 27 (ספ. טעל.)

היינט פארמיטאג זענען די פייערלעשער איילגעט אלארמירט געווארען צו א שרפה פון הויז פון א זאטלער לינדנער. ווען די פייערלעשער האבען אויסגעבראכען די טיר פון הויז און זענען אריינגעדרונגען אינעווייניג, האט זיך פאר זייערע אויגען פארגעשטעלט א שרעקליך בילד.

אויפ'ן בעט איז געלעגען אין א קאלוזשע בלוט לינדנערס פרוי באנא, נעבען איהר די פערהייראטע טאכטער אלבארך, אין צווייטען צימער די 80-יעהריגע מוטער לינדנערס פאוליבא.

פון אלע פענסטער האט ארויסגעבוכעט וואלקענס רויך. דאס פייער איז אונטערגעלעגט געווארען אין 10 ערטער.

לינדנערן האט מען אין אנהויב נישט געקענט געפונען, ערשט נאכן פערלעשען די שרפה, ווען די פייערלעשער זענען ארויף אויפ'ן בוידעם האט מען איהם געפונען הענגענדיג אויף א שטריק.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט האט דעם מארד אויסגעפיהרט לינדנער אליין, ווי ס'ווייזט אויס האט לינדנער געמוזט משוגע ווערען, ווייל ער האט אויסגעשאכטען דעם הונד אין הויז, אלע עופות און די קראליקעס.

דעם פליהער גראנאו

איז געלונגען דאס דריטע מאל אריבערצופליהען דעם אקעאן

די פערשארפונג פונ'ם סכסוך צווישען באליוויען און פאראגוואי

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.)

די ידיעות, וואס קומען אן פון דרום-אמעריקא שטעלען פעסט, אז באליוויע און פאראגוואי געפינען זיך ערב א קריגס-אויסברוך.

אין באליוויען איז פראקלאמירט געווארען אנ'אלגעמיינע מאביליזאציע, און כמעט אלע מיליטער-אפטיילונגען מאשירען צו דער גרעניץ פון פאראגוואי.

די אפיציעלע דערקלערונג פון קריג דורך באליוויען זאל פארקומען דעם 6 אויגוסט, מחמת ביז דאן וועט מען נישט בעוויזען צו פערענדיגען די מאביליזאציע.

10 טויזענד רעזערוויסטען פון פאראגוואי האבען זיך פרייוויליג געמאלדען אין די קאזארמעס.

די מאכט-ארגאנען האבען אבער דערקלערט, אז די מאביליזאציע איז דערווייל אפגעלייגט.

די פרויען אין פאראגוואי גיבען אפ זייער צירונג אין מלוכה-אוצר, בכדי צו שיצען דאס לאנד.

דערטרונקען אין צאפאט

דאנציג, 27 (טעלעפאניש)

אויף דער פלאזשע הינטער צאפאט זענען דערטרונקען געווארען לעאן ראזומני און העלענע ראנאקאווסקא.

מיליטער-פליכטיגע

אקאדעמיקער (סטודענטען).

וועלכע נויטיגען זיך אין עצות אין אלע מיליטער-אנגעלעגענהייטען, דארפען זיך ווענדען צום לאנגיעהריגען מיליטער-בעאמטען

ב. מאז.

פעטריקאווער 10

AMBULATORJUM
WENEROLOGICZNE
przy lecznicy ZGIERSKIEJ 17

נעהמט אן טעגליך ספעצ. ארצט

Dr. H. ROZANER

פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען

מענער-שוועסטער ע פון 1–2 בייטאג.

Dr. Wajnberg

ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02

ספעציאליסט פון הארץ- און לונגען-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4 און 8–9 אוונד.

● טעאטער „סקאלא", שרודמיעסקא 15. ●

נאך איינציגע געזעגנונגס-פארשטעלונגען אויפן פערלאנג פון טעאטער-עולם פון דער בעליבטער ארטיסטין, שטערן פון ניו-יארקער קונסט-טעאטער

בערטא גערסטען

מיט אנטייל פון ערשטקלאסיגען ארטיסטען-אנסאמבל: גערסטען בערטא, סעגאלאוויטש קלארא, בארסקא-פישער, שילער רבקה, ראזענבלום דבורה, בוזגאן חבל, בליאכער שבתי, לאנדוי שמואל, מעלניק נחום, סטרוגאטש יוסף, שריפטזעצער לייב.

היינט, דאנערשטאג, דעם 28-טען יולי, 9 אוונד פולשטענדיגע איבערחזרונג פון דעם געזעגנונגס-אוונד — עס ווערט געגעבען

„מירעלע אפרת"

מיט בערטא גערסטען אין דער קרוין-ראל.

אדמ. לייטונג: אסס. טעכנ. לייטער: ק. גוטמאן. סופליאר: מ. אייזענבערג.

בילעטן אין קאסע פון 11—1 און 5—9. דאס טעאטער איז מעכאניש ווענטילירט און ס'איז זעהר קיהל.

אינטערוויאו מיט'ן מיניסטער זאלעסקי

וועגן אונטערגעשריבענעם אפמאך צווישען פוילען און די סאוויעטען

פראג, 27 (ספ. טעל.)

דער פוילישער אויסערן־מיניסטער זאלעסקי, וועלכער פערברענגט זיין אורלויב אין קארלסבאד, האט געגעבען אן אינטערוויאו דעם שעף פון איי־ראפעאישען קאנצערן „שיקאגא דיילי ניוס", אין שייכות מיט'ן אונטערשרייבען דעם פאקט וועגען נישט אגרעסיע צווישען פוילען און די סאוויעטען:

— „דער נישט אגרעסיע־אפמאך, וואס איז אונטערגעשריבען געווארען פון פוילען און די סאוויעטען, איז די ענטוויקלונג פון דעם קעלאג־פאקט, אדער א פרוב פון זיי וגרעסערער רעאליזירונג, צוגעפאסט צו די ספעציפישע רעגיאנאלע בעדינגונגען, וואס הערשען אין מזרח־אייראפא.

ענהליכע אפמאכען זענען אונטערגעשריבען געווארען צווישען די באלטישע מלוכות און די סאוויעטען.

דער דאזיגער אפמאך ענטוויקעלט דעם בעגריף מלחמה, אלס א מיטעל פון נאציאנאלע פאליטיק, פאראויסזעהענדיג די פארעם פון אגרעסיע און גוואלד־טאט, אלס אן אקט וואס איז געגען זיינע בעשלוסען.

ער זעהט אויך פאר דעם אופן פון ליקווידירען קאנפליקטען דורך בעשטימען א ספעציעלע פאר־ריטעט־קאמיסיע.

צו רעאליזירען דעם פרינציפ פון ארביטראזש איז ליידער נישט געלונגען.

דער נישט־אגרעסיע־אפמאך פערזיכערט אין דער גאנצער פולקייט די וויכטיגקייט פון אלע ביז־איצטיגע אינטערנאציאנאלע התחייבותן פון פוילען, און בזה האופן ווערט דער אליאנס, וואס בינדט פוילען מיט רומעניען, פערשטארקט דורך א ווייטערן שריט אין דער ריכטונג פון נארמאליזירען די פויליש־סאוויעטישע בעציהונגען, און איך האף, אז בקרוב וועט אן אנאלאגישער אפמאך געשלאסען ווערען צווישען רומעניען און די סאוויעטען.

„קעלנישע צייטונג" איז צופרידן מיט דעם נישט־אגרעסיע־אפמאך צווישען פוילען און די סאוויעטען

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

„קעלנישע צייטונג" בעמערקט, שרייבענדיג וועגען דעם נישט־אגרעסיע־אפמאך צווישען פוילען און די סאוויעטען, אז דאס אינטערשרייבען איהם דארף מען אנערקענען פאר דעם איינציגען פאזיטיווען אויסגאנג פון דער ענטוואפנונגס־קאנפערענץ.

וויצע - פרעמיער ביים מלוכה-פרעזידענט

ווארשא, 27 (טעלעפאניש)

דער מלוכה־פרעזידענט האט אויפגענומען היינט דעם וויצע־פרעמיער זאוואדזקי, וועלכער האט איהם אינפארמירט וועגען אקטועלע ארבייטען פון דער רעגירונג.

ארום צוטרוי-אפמאך

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.)

די צייטונגען מעלדען, אז טשעכאסלאוואקיי, רומעניען און גריכענלאנד האבען אויסגעדריקט זייער גרייטקייט צוצוטרעטען צו דעם ענגליש־פראנצויזישען צוטרוי־אפמאך.

אין אלגעמיין נעהמט איצט ארום דער צוטרוי־אפמאך 11 מלוכות פון מערב, צענטראל און דרום־אייראפא.

בעזונדער כאראקטעריסטיש איז דער פרט, וואס לעת־עתה איז צום אפמאך נישט צוגעטראטען קיין איינע פון די צפון מלוכות.

„דיילי טעלעגראף" דערוויסט זיך, אז דייטשלאנד, וועלכע איז אויך צוגעטראטען צום אפמאך, האט נישט בדעה צו דיסקוטירען וועגען דער גלייכקייט פון די בעוואפנונגען, ארויסגייענדיג פון דעם שטאנדפונקט, אז דאס איז נישט קיין אייראפעאישע פראגע, נאר אן אלוועלטליכע, וועלכע קאן נישט ארומגערעדט ווערען אהן דעם אנטייל פון אמעריקא, ובפרט נאר, ווייל אמעריקא שטיצט אונטער די דייטשע פאדערונגען.

לאגער פון די אמעריקאנער וועטעראנען

וועלכע זענען געקומען קיין וואשינגטאן פאדערען אונטערשטיצונגען

מכוח דעם סענאטאר באראה'ס פארשלאגען

פאריז, 27 (ספ. טעל.)

„דער סענאטאר באראה פראפאנירט צו רעדוצירען די חובות, אבער ער וויל אנולירען דעם ווערסאלער טראקטאט, און דהיינו די קלויזולע וועגען פערשטענדליכקייט!" — שרייבט דער „קוואטידיען".

אלס ענטפער באראה'ן, ברענגט דער „קוואטידיען" פאלגענדע ארגומענטען:

1) אז די בעוואפנונג פון אייראפא גייט איהם גארנישט אן.

2) אז מיר זענען נישט נוטה צו אויסקעפען די זיכערקייט פאר'ן פרייז פון לעבען פון אונזערע פרויען און קינדער, מאכענדיג פון זיי א האנדעלס־געגענשטאנד, כדי צו רעגולירען אונזערע חובות.

3) אז אמעריקא, וועלכע האט רעדאגירט דעם גרעסערען טייל פון דעם ווערסאלער טראקטאט, אפזאגענדיג זיך איהם צו ראטיפיצירען, האט נישט האנארירט די חתימה פון איהר פרעזידענט און מחמת דעם האט זי פערלוירען דאס רעכט צו רעדען וועגען דעם דאזיגען טראקטאט.

4) אז די לאזאנער אפמאכען, וועלכע עס ווינשט אונז באראה, ענטהאלטען קלויזולעס, וועלכע קאנען גיין אין ניוועק, ווען דער גייסט פון שלום, וואס שטרעבט צו מאכען א סוף פון די מענשליכע ליידען, וועט נישט געווינען פאר זיך וואשינגטאן.

5) אז אויב דער פרעזידענט הובער דער קלעהרט, דאס ער וויל נישט פערטראגען קיין דרוק פון אונזער זייט, טא זענען מיר אויך נישט בענו'יט צו פערטראגען זיין דרוק און אננעהמען אנשטאט דער פינאנץ־רעגלאמענטאציע, פאליטישע בעדינגונגען, וועלכע מ'וויל אונז אנווארפען.

מורא'דיגע באהן-קאטאסטראפע

א לאקאמאטיוו איז ארויף אויף א פאסאזשיר-צוג אין דייטשלאנד

בערלין, 27 (ספ. טעל)

אויף דער באהן־סטאציע געזונדברונגען איז געשעהען א מורא'דיגע באהן־קאטאסטראפע.

אויף דעם ארויספאהרענדען פאסאזשיר־צוג איז ארויפגעפאהרען א מאנעווריהרענדער לאקא־מאטיוו.

איין פערזאן איז דער'הרג'עט געווארען, 30 — שווער פערוואונדעט.

5 וואגאנען זענען ארונטער פון די שינעס.

די רשימה פון די קרבנות איז נאך נישט קיין פולקומע.

ארטור רובינשטיין חתונה גע-האט מיט מלינארסקי'ס טאכטער

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.)

דא איז פארגעקומען די חתונה פון דעם בעריהמטען יודיש־פוילישען פיאניסט, ארטור רובינשטיין מיט אניעלא מלינארסקא, די טאכטער פון געוועז. דירעקטאר פון דער ווארשאווער אפערע, עמיל מלינארסקי.

פעראָרדנונג פון פינ.-מיניסטער

וועגן פערקויף פון שטעמפעל-מארקען און וועקסלען

אין דוש. אוסטאוו № 59 אונטער דער פאזיציע 568, איז פערעפענטליכט א פעראָרדנונג פון פינאנץ - מיניסטער, לויט וועלכער די אמטען פון סטעמפעל־אפצאהלונגען זענען בערעכטיגט אויף טאבאק־געוועלבער ארויפצולייגען די פליכט צו פערקויפען סטעמפעל־מארקען און וועקסעל־בלאנקעטען.

אונטער'ן אויסדרוק „טאבאק געוועלבער" קומען דא אין בעטראכט זעלבסטשטענדיגע. ד. ה. אזעלכע, וועלכע האנדלען אויסשליסליך אדער הויפטזעכליך מיט טאבאק־אויסארבייטונגען און געמישטע, וועלכע האנדלען גלייכצייטיג אויך מיט אנדערע פראדוקטען (קאלאניאל־געוועלבער א. א. וו.) דאגעגען מיינט מען דא נישט די א. ג. בודקעס, אינוואלידען־קעסטלעך.

אויב דער געוועלבער־בעזיצער פאסט זיך נישט צו צו דער ווארנונג פון דער בערופענער מאכט און וויל נישט האלטען צו פערקויפען קיין סטעמפעל־מארקען, קען פון איהם אפגענומען ווערען די קאנצעסיע אויף טאבאק־האנדעל.

די דאזיגע סאנקציע קען אבער אנגעווענדעט ווערען ערשט נאך א דריי מאליגע שריפטליכע ווארנונג אין משך פון לעצטען יאהר מצד דער מאכט, וואס האט די קאנצעסיע ערטיילט און אויך נאר נאך א דריי חדשים'דיגע קינדיגונג.

כ'קאן דערווייל גארנישט זאגען

דערקלערונג פון מין. פאטעק פאר זשורנאליסטען

ווארשא, 27. (טעלעפאניש)

היינט, 10 אין אוונט איז צוריקגעקומען פון מאסקווע דער מיניסטער פאטעק, וועלכער איז אויפ'ן וואקזאל בעגעגענט געווארען דורך הויכע בעאמטע פון אויסערן־מיניסטעריום און פון א גרויסען עולם זשורנאליסטען, איגלענדישע און אויסלענדישע.

אויף די פראגען, וואס זענען איהם געשטעלט געווארען דורך די זשורנאליסטען וועגען דעם נישט־אגרעסיע־אפמאך, האט ער דערקלערט:

— איך קאן דערווייל גארנישט זאגען, אפשר — שפעטער...

איך שטרייך דאך אונטער, אז דאס איז דער 4 טער אפמאך מיט סאוויעט־רוסלאנד:

דער ריגער טראקטאט; דער קעלאג פאקט, דער ליטווינאוו־פאקט; און דער איצטיגער אפמאך. וואס־זשע קאן איך אייך נאך זאגען? אכיבע דאס, וואס איך האב געזאגט אין מאסקווע, ביים אונטערשרייבען דעם נישט־אגרעסיע־אפמאך, ד. ה. אז איך טראכט, ס'ארא אפמאך מיט די סאוויעטען וועט זיין דער קינפטיגער? (די דאזיגע ווערטער דארף מען פערשטעהן אין דער היגזיכט, אז טראץ די הכחשות פון די רעגירונגס־קרייזען ווערען אין געהיים געפיהרט אונטער־האנדלונגען וועגען שליסען צווישען פוילען און די סאוויעטען א האנדעלס־טראקטאט).

3 לופט-פליה קאטאסטראפעס אין לאנד

ווארשא, 27 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט)

געסטען זענען אין פוילען פארגעקומען 3 גרויסע לופט־פליה־קאטאסטראפעס:

אין לעמבערג איז אראונטערגעפאלען א מיליטער־אעראפלאן, און דערביי איז דער'הרג'עט געווארען דער קאפראל קערנער און דער פילאט־אבסערוואטאר, טערנעצקי.

היגטער קאנין איז אראונטערגעפאלען א מיליטער־אעראפלאן. ס'איז דער'הרג'עט געווארען דער פילאט סלוסארטשיק, און דער אבסערוואטאר, קיערקאווסקי.

אין פויזען איז אראונטערגעפאלען, בעת'ן לאנדען א מיליטער־אעראפלאן. ס'זענען שווער־פערוואונדעט געווארען: דער פילאט הארענזשאק און אן אונטער־אפיציר, אן אבסערוואטאר.

די ריזיגע שרפה אין קוני-איילאנד

האט צושטערט ריזיגע לוקסוס־איינארדנונגען

לאָדז, 28 יולי 1932

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 28 יולי 1932

דער פּויליש־סאָוויעטישער אָפּמאַך

מאָנטאָג איז אין מאָסקווע אונטערגעשריבען געוואָרען דער נישט־אָנגרייפס־אָפּמאַך צווישען פּוילען און דעם ראַטען־פערבאַנד. די אונטערהאַנדלונגען וועגען אונטערשרייבען דעם דאָזיגען אָפּמאַך האָבען געדויערט זעהר לאַנג און זענען אַדורכגעגאַנגען פערשידענע פאַזעס. בעזונדערס אין דער לעצטער צייט איז די הויפּט־שוועריגקייט געווען די פראַגע וועגען רומעניען.

אַזוי גוט פּוילען ווי אויך דאָס פערבינדעטע רומעניען האָבען געשטרעבט דערצו, אַז גלייכצייטיג זאָלען אונטערגעשריבען ווערען נישט־אָנגרייפס־אָפּמאַכען צווישען פּוילען און רוסלאַנד פון איין זייט און צווישען רומעניען מיט רוסלאַנד פון דער צווייטער זייט. צוליב דעם, וואָס שוין פריהער איז געשלאָסען געוואָרען אַזאַ אָפּמאַך צווישען די סאָוויעטען און פראַנקרייך, וואָלט דאָס גלייכצייטיגע אונטערשרייבען די ענטשפּרעכענדע אָפּמאַכען צווישען פּוילען, רומעניען און די סאָוויעטען געווען אַ בעטאָנונג פון פּויליש־פראַנצויזיש־רומענישען בונד און גלייכצייטיג אַ שלום־מאַניפעסטאַציע אויף אַ גרויסען פערנעם, דערווייל איז געקומען אַ שטערונג אין דער בעסאַראַבער פראַגע. די סאָוויעטען האָבען נישט קיין חשק צו אָנערקענען די אַנעקסיע פון בעסאַראַביען דורך רומעניען און רומעניען וויל נישט אָהן אַזאַ אָנערקענונג אונטערשרייבען דעם נישט־אָנגרייפס־אָפּמאַך.

דער דאָזיגער מאָמענט איז געוואָרען די סיבה פון לייכטע מיספערשטענדנישען צווישען פּוילען און רומעניען, ווייל פּוילען האָט נישט געקענט אָפּהענגיג מאַכען דאָס אונטערשרייבען דעם אָפּמאַך פון דער בעסאַראַבער־פראַגע, צו וועלכער פּוילען האָט דאָך קיין שום שייכות נישט. פון דער דאָזיגער נישט־בעקוועמער לאַגע איז מען אַרויסגעקראָכען אויף דעם אופן, אַז אויף אַ האַלב־אָפיציעלען אופן האָט מען אונטערגעשטראָכען די דויערהאַפטיגקייט און אומבעריהרליכקייט פון פּויליש־רומענישען בונד און גלייכצייטיג איז ערקלערט געוואָרען, אַז די ראַטיפיקאַציע פון פּויליש־סאָוויעטישען נישט־אַגרעסיע אָפּמאַך וועט פאָרקומען ערשט נאָך אונטערשרייבען פון אַזאַ אָפּמאַך צווישען רומעניען און די סאָוויעטען.

יעדענפאַלס איז גוט געשעהען, אַז דער פּויליש־סאָוויעטישער אַנגרייפס־אָפּמאַך איז ענדליך אונטערגעשריבען געוואָרען, בנוגע רומעניען בעדייט דאָס אַ געוויסען אַקט פון זעלבסטשטענדיגער אויסלענדישער פּאָליטיק אויפ׳ן אינטערנאַציאָנאַלען געביט. ס׳האַנדעלט זיך דאָ נישט וועגען עפּיס נייע אָדער עפּאָכעמאַכענדע זאַכען. דער נישט־אָנגרייפס־אָפּמאַך ענטהאַלט פאַקטיש די זעלבע ענינים פערפּליכטונגען און ערקלערונגען וואָס דער קעלאָג־פּאַקט צוליב דעם אָבער וואָס דער קעלאָג־פּאַקט וועפּט אויס, נישט קוקענדיג אויף זייער פייערליכען כאַראַקטער, און די סאָוויעטען נעהמען נישט צו דער פעלקער־ליגע—האָבען די נישט־אָנגרייפס־אָפּמאַכען דאָך אַ גרויסע בעדייטונג.

פיל פּאָליטיקער פּרובען צוצוגעבען דעם פּויליש־סאָוויעטישען נישט־אָנגרייפס־אָפּמאַך אַן אַנטי־דייטשע בעדייטונג. פּוילען האָט זיך אַסעקורירט אויף איהר מזרח־גרעניץ, כדי צו האָבען פרייהייט פון בעוועגונג אויף דער מערב גרעניץ... אַזאַ אויסטייטשונג איז זיכער נישט קיין ריכטיגע. פּוילען שטרעבט צו דערהאַלטען דעם שלום און שליסט נישט קיין אָפּמאַכען דערפאַר, אַז זי זאָל האָבען פרייע הענד בנוגע דייטשלאַנד. אויב דייטשלאַנד זאָל אָבער אויף דעם אופן דעם אָפּמאַך פערשטעהען איז ער טאַקע געווען נאָך נויטיגער.

גיכער וואָלט בעסער געווען, ווען די אינדיווידועלע נישט־אָנגרייפס־אָפּמאַך וואָלטען נישט נויטיג געווען, אויב אָבער צוליב דעם כאָאָס אין דער וועלט־פּאָליטיק און דער שוואַכקייט פון דער פעלקער־ליגע, האָבען אַזעלכע אָפּמאַכען עקזיסטענץ־בערעכטיגונג—איז גוט געשעהען וואָס דער פּויליש־סאָוויעטישער אָפּמאַך איז אונטערגעשריבען געוואָרען.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען־, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקהייטען

11־טען ליסטאָפּאַד 9

(קאָנסטאַנטינער), טעלעפאָן 127-81

ספּרעכשטונדען פון 10—12 און 5—7, נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—12.

דורכפאַל פון דער ענטוואָפנונגס־קאָנפערענץ

לאַיד דזשאָרדזש זאָגט, אַז פראַנקרייך איז שולדיג

לאַיד דזשאָרדזש האָט פערעפענטליכט אַ שאַרף אַרטיקעל וועגן דורכפאַל פון דער ענטוואָפענונגס־קאָנפערענץ, וועלכע האָט איצט פערענדיגט איהרע בעראַטונגען אָהן יעדע פּאָזיטיווע רעזולטאַט.

צוערשט שרייבט לאַיד דזשאָרדזש

— האָט זיך אויסגעוויזען, אַז דער פאָרשלאַג פון׳ם אַמעריקאַנישן מלוכה־פּרעזידענט הובער וועט אַריינברענגען אַ ביי לעבען אין דער דיסקוסיע וועגן ענטוואָפנונג, בעת הובער האָט געמאַכט זיין פאָרשלאַג האָבן די בעראַטונגען אין גאַנץ זיך געפונען אויפ׳ן טויטן פונקט. מ׳האָט בולט אַרויסגעזעהן די טענדענץ פון אַ טייל דעלעגאַטן אַראָפּצופיהרן די קאָנפערענץ פון׳ם וועג פון אַ זאַכליכער דיסקוסיע און זי צו פערפּלאָנטערן אין פאָרמאַליטעטן, וועלכע וועלען קיינמאָל נישט ברענגען נענטער צום ציל.

— ווען איז אַ קריגס־שיף אַ דעפענסיוו־וואָפע? — האָט איינער פון די דעלעגאַטן געשטעלט אַ פראַגע.

און דער צווייטער האָט דערויף געענטפערט מיט אַ געגען־פראַגע:

— וועגן וואָסער שיף רעדט זיך מיט דער ענגלישער אָדער אַמעריקאַנישער פאָהן ביים מאַסטבוים?

ווי געזאָגט האָט ערשט דער הובער פאָרשלאַג געמאַכט אַ סוף צו די דאָזיגע זיגלאָזע ויכוחים. אָבער דער פאָרשלאַג גופא איז דאָך אָפּגעוואָרפען געוואָרען, הגם ער איז געווען זעהר געמעסיגט, לויט׳ן פאָרשלאַג האָט די רעדוקציע געזאָלט אויסמאַכען בלויז אַ דריטעל פון די ביזאַהעריגע בעוואָפענונגען. פאַקטיש איז אַזאַ פּראָפּאָרציע צו ווייניג, ווייל אויך נאָך דעם וואָלטען די בעזיגטע צענטראַל־מלוכות געבליבען אין אַ שטאַרק צוריקגעזעצטע פּאָזיציע. ווען די מלוכות האָבען אָבער אויך אַזאַ פאָרשלאַג נישט אָנגענומען איז אַ סימן, אַז זיי האָבען נישט בדעה אַדורכצופיהרן וואָסער ס׳איז ענטוואָפנונג.

לאַיד דזשאָרדזש וואַרפט אַרויף די גאַנצע שולד אויף פראַנקרייך. ענגלאַנד — זאָגט ער — האָט שוין במילא אַראָפּגעזעצט דעם שטאַנד פון איהר אַרמעע אַ סך, אונטער דער נאָרמע, וועלכע הובער פאַרלאַנגט נאָך מעהר, ענגלאַנד האָט נישט צומאָל אַזאַ אַרמעע ווי דייטשלאַנד. בעת דייטשלאַנד האָט דער ווערסאַילער טראַקטאַט ערלויבט צו האַלטען אַן אַרמעע פון הונדערט טויזענד מאַן אויף אַ בעפעלקערונג פון 65 מיליאָן נפשות, האָט די גאַנצע בריטישע אימפּעריע מיט אַ בעפעלקערונג פון פיער הונדערט מיליאָן מענשען נישט מעהר ווי אַן אַרמעע פון צוויי הונדערט טויזענד זעלנער.

לאַיד דזשאָרדזש איז מודה, אַז דאָס איז נישט צוליב דער גרויסער צדקית פון דער ענגלישער רעגירונג. די סיבה דערפון איז דאָס, וואָס די הויפּט וואָפען פון דער נאַציאָנאַלער פאַרטיידיגונג איז פאַר ענגלאַנד נישט די אַרמעע, נאָר דער פלאָט, אויסער דעם הערשט אין׳ם ענגלישען פאָלק — אַ שטאַרקער אָפּנייג געגען מיליטער וואָס ווערט בעטראַכט אַלס אַ בעדראָהונג פון דעם דעמאָקראַטישען רעזשים.

ווי עס זאָל נישט זיין בלייבט אָבער אַ פאַקט, אַז פראַנקרייך האָט די שטאַרקסטע אַרמעע אין דער וועלט. באַמיגעל האָבען די פראַנצויזען אַן אַרמעע פון 520 טויזענד מאַן, אָבער אונטער איהר געפונען זיך רעזערווען פון פיער מיליאָן זעלנער. לויט׳ן הובער־פלאַן וואָלטען זי געהאַט מיט אַ דריטעל ווייניגער, אָבער דאָס וואָלט בכלל נישט געענדערט דאָס געגענזייטיגע פערהעלטעניש. די פראַנצויזישע אַרמעע וואָלט ווייטער געבליבען די שטאַרקסטע. אָבער טראָץ דעם וויל פראַנקרייך נישט מסכים זיין אויף אַ רעדוקציע פון די בעוואָפנונגען. דאָס ווייזט, ווי מ׳שטעהט אין דער וועלט.

אין פראַנקרייך — שרייבט ווייטער לאַיד דזשאָרדזש — וועט מען דערויף ענטפערן, אַז אין דייטשלאַנד זענען דאָ רויטע און ברוינע אַרמעען. די דאָזיגע אַרמעען זענען אָבער נישט בעוואָפענט און אַלע צוזאַמען וואָלטען נישט געקאָנט אויסהאַלטען אַפילו איין טאָג געגען איין גוט בעוואָפענטע פראַנצויזישער דיוויזיע.

לאַיד דזשאָרדזש איז אויפריכטיג גענוג אָנצוערקענען, אַז בנוגע די ענטוואָפנונגען אויפ׳ן ים שטעהט ענגלאַנד אויף דעמזעלבען שטאַנדפּונקט וואָס פראַנקרייך בנוגע די ענטוואָפנונגען אויף דער יבשה.

צולעצט דריקט לאַיד דזשאָרדזש אויס זיין האָפענונג, אַז ביי דער בענייאונג פון דער קאָנפערענץ אין צוקונפטיגען ווינטער וועט אַמעריקאַ אַרויסטרעטען מיט נייע פאָרשלאַגען, וועלכע וועלען ענטהאַלטען אַ גענוי אויסגעאַרבייטען פלאַן, וואָס וועט זיין צוגעפּאַסט צו דער אינטערנאַציאָנאַלער לאַגע. יעדעס פאַלס וועט אַמעריקאַ מוזען אָנפיהרען מיט דער עפענטליכער מיינונג, ווייל די רעגירונגען פון ענגלאַנד און פראַנקרייך ווילען נישט פיהרען און נישט פאָלגען.

די דייטשע סאָציאַל־דעמאָקראַטיע האָט זיך בערוהיגט

נאָך פּאַפּענ׳ס אַטענטאַט אין פּרייסען

אין בערלין איז אויסערליך רוהיג געוואָרען. אויך אין די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען און ביים פערבאַנד פון „אייזערנעם פראָנט" איז אויסערליך רוהיג. אינדערהאמת׳ן אָבער קומט דאָרטען פאָר אַ שאַרפער קאַמף. די פערזאַמלונגען פון די פּראָפ. פעראיינען גייען דורך זעהר שטורמיש. בעזונדערס די פאָרשטעהער פון די פּראָפ. פעראיינען, וועלכע זענען איצט פון אַלע עקען דייטשלאַנד אָנגעקומען קיין בערלין, פּאַראַדורטיילען שאַרף די פּאַסיווע פּאָזיציע, וועלכע די אָנפיהרער פון דער סאָצ. אַרבייטערשאַפט האָבען אָנגענומען בנוגע פּאַפּענס רעגירונג. זיי זענען אומצופרידען אויך דערמיט, וואָס די אַראָפּגעוואָרפענע רעגירונג פון בראַון־סעווערינג האָט זיך געווענדעט מיט אַן אויפרוף צום פאָלק, נאָר זיך בעגרעניצט מיט אַ פאָרמעלען פּראָטעסט. די פּראָווינץ פאָרשטעהער פון די פּראָפ. פעראיינען אונטערשטרייכען קאַטעגאָריש, אַז אויב די אָנפיהרענדיגע אינסטאַנצען פון די פּראָפ. פעראיינינגען וועלען אויך ווייטער פיהרען זייער ביזאיצטיגע פּאַסיווע פּאָליטיק, דאַן דאַרף מען זיך אומקעהרען צו זיי מיט׳ן רוקען.

די פּראָפ.־פעראיינען וועלען פערלירען יעדע השפּעה אויף די אַרבייטער. געגען די דאָזיגע פאָדערונגען איז דערווייל אַרויסגעטראָטען עפענטליך נאָר דער שעף פון „פערבאַנד פון מלוכה פּאַן" העלמערמאַן; ער אונטערשטרייכט, אַז די אַרבייטער דאַרפען אָפּוואַרטען ביז נאָך די רייכסטאַג־וואַהלען, דעם 31 יולי. לויט זיין מיינונג וועלען די געשעהענישען פון די לעצטע טעג פערקלענערן די השפּעה פון די נאַצ.־סאָציאַליסטען און פערגרעסערען די צאָל אָנהענגער פון די לינקע פּאַרטייען. די נאַצ. סאָצ. און דייטש־נאַציאָנאַלע זענען זעהר אומצופרידען מיט די אַרבייטער דערפאַר, וואָס זיי פערהאַלטען זיך איצט אַזוי רוהיג. זיי בעמיען זיך מחמת דעם צו פּראָוואָצירען די אַרבייטער אויף אומרוהען.

אַדאָלף היטלער זעצט פאָר זיין פּראָפּאַגאַנדע נסיעה איבער דער פּראָווינץ. איינע פון זיינע לעצטע רעדעס איז אינטערעסאַנט דערמיט, וואָס ער זאָגט זיך אַרויס פאַר לאָזאַן. דאָס איז פאַר אַלעמען אַן איבערראַשונג, מחמת נאָך מיט עטליכע וואָכען צוריק האָט היטלער שטאַרק קריטיקירט דעם אָפּמאַך. איצט אָבער דערקלערט היטלער, אַז די פּאַרטייען, וואָס זענען געווען גרייט צו צאָלען נאָכמעהר ווי פּאַפּען האָט צוגעזאָגט, האָבען נישט דאָס רעכט צו קריטיקירען דעם לאָזאַנער אָפּמאַך. די דאָזיגע דערקלערונגען פון היטלער בעווייזען, אַז די נאַצ.־סאָציאַליסטען וועלען להבא נישט מאַכען פּאַפּענס רעגירונג קיין שוועריגקייטען אויך אין דער אויסלאַנד־פּאָליטיק.

אויף אַזאַ אופן אונטערשטיצען די נאַצ. סאָצ. פּאַפּענס רעגירונג אין דער גאַנצער ליניע.

אַ בוך וועט אַליין זיך לייענען

אַ נייע ערפינדונג איז דעמאָנסטרירט געוואָרען אין פּאַריז

די פראַגע וועגען דעם, אַז מען זאָל בלינדע מאַכען מעגליך צו לייענען ביכער, בעשעפטיגט שוין זייט לאַנג די געלעהרטע. מען האָט שוין אַפילו אויסגעאַרבייט אַזעלכע ביכער, וואָס בלינדע קאָנען זיי לייענען. דאָס זענען ביכער, וואָס ווערען געדרוקט מיט בולט׳ע אותיות. די בלינדע טאַפּען אָן די בוכשטאַבען מיט די פינגער און אויף אַזאַ אופן לייענען זיי די ביכער.

די טעג האָט מען אין פּאַריז דעמאָנסטרירט אַ נייע ערפינדונג — אַ בוך, וואָס וועט זיך אַליין לייענען. דאָס איז אַ בוך, וואָס איז צונויפקאָמבינירט מיט אַ קלאַנגפילם און אַ גראַמאָפאָן. די ערשטע פּרובען פון דעם דאָזיגען בוך האָט געגעבען איבערראַשענדיגע רעזולטאַטען. די דאָזיגע ערפינדונג וועט געבען די מעגליכקייט בלינדע — און נישט בלויז בלינדע — צו הערען דאָס בוך, אָדער די צייטונג, גלייך ווי עמיצער וואָלט פאַר זיי פאָרגעלייענט.

שוין פון לאַנג רעדט מען וועגען אַ רעדענדיגער צייטונג, וואָס זאָל בעשטיין פון קליינע סטענגעס, וועלכע זאָלען זיין פערלייגט אויף אַ גראַמאָפאָן. דערווייל האָט מען צוגעגרייט אַ רעדעוודיג בוך, וואָס מען וועט פונקט, ווי דעם קלאַנג־פילם קאָנען אַרויסגעבען אין אַ סך עקזעמפּלאַרען. דאָס רעדעוודיגע בוך וועט זיין פון אַ זייער קליינעם פאָרמאַט. די לענג פון 20 און די ברייט—5 צענטימעטער.

ווי פאַכלייט פערזיכערען, וועט דאָס נייע בוך מאַכען אַ איבערקעהרעניש אויפ׳ן ביכער־מאַרק. דאָס בוך וועט זיין נוצלעך נישט בלויז פאַר בלינדע, נאָר אויך פאַר זעהעוודיגע. אנשטאַט צו קוקען אין בוך אַריין און זיך קאַליע מאַכען די אויגען, וועלען מיר קאָנען אַפילו אין דער פינסטער הערען, ווי דער אויטאָר לייענט אַליין פאָר זיין ווערק.

דאָס דאָזיגע רעדעוודיגע בוך וועט אָבער אויך האָבען אַ שלעכטע זייט: דאָס בוך קאָן זיין ווי שיין און אינטערעסאַנט, ווען אָבער די שטים פון אויטאָר וועט זיין אַ שלעכטע, וועט מען פון בוך נישט וועלען וויסען.

בויען און וואוינען

די נייע אויסשטעלונג אויפ׳ן פּראַגער יריד

וואוינען און בויען זענען היינט צוויי פּראָבלעמען, וואָס די גאַנצע וועלט בעשעפטיגט זיך מיט זיי. אויף דער גאַנצער וועלט איז איצט פערהאַנען אַ גרויסער מאַנגעל אין וואוינונגען, ווייל ס׳איז נישט פערהאַנען קיין געלד צו בויען וויפיל ס׳איז נויטיג לויט דער ענטוויקלונג פון דער בעפעלקערונג.

אין די מייסטע לענדער קענען בויען בלויז די געמיינדעס אָדער די רעגירונג, וועלכע זענען אָבער היינט אויך שטאַרק בעשרענקט אין זייערע מיטלען און קאָנען בשום אופן נישט בויען אַזוי פיל, וויפיל ס׳איז נויטווענדיג.

אויפ׳ן קומענדיגען פּראַגער יריד וועט א א גאַנץ ברייטען שטח פערנעמען די אויסשטעלונג „בויען און וואוינען, וועלכע וועט זיין פערטראַטען כמעט פון דער גאַנצער וועלט, און וועלכע וועט ווייזען ווי אַזוי איינצעלנע לענדער בויען זייערע וואוינונגען און ווי אַזוי ס׳איז מעגליך אין דער איצטיגער שווערער צייט לכל הפחות אַזויפיל צו בויען, אַז די דרינגענדע בעדערפנישען זאָלען בעפרידיגט ווערען.

די דאָזיגע אויסשטעלונג וועט אַרומנעמען אַלע טעכנישע נייהייטען בנוגע בויען און בנוגע דירות, וועלכע זענען פאַר די היינטיגע לעבענס־מעגליכקייטען נויטווענדיג. עס וועט דערמיט זיין פערבונדען אַן אויסשטעלונג פון עלעקטריציטעט גאַז און וואַסער און בכלל אַלע ענינים, וועלכע זענען נויטווענדיג צו אונזער טעגליכען לעבען און פאַר אונזער דירה. דערצו קומט נאָך אַ סעפּעראַטע אויסשטעלונג, ווי אַזוי צו פערהיטען דאָס פייער אין הויז און ווי אַזוי זיך צו שיצען פאַר אַלערליי שאָדענס אין הויז.

די דאָזיגע אויסשטעלונג וועט שטיין אונטער דער השגחה פון טשעכישער רעגירונג און די דיפּלאָמאַטישע פאָרטרעטער פון כמעט אַלע לענדער וועלען אַרויסווייזען זייער גרויס אינטערעס פאַר דער אויסשטעלונג, וואָס וועט זיין די גרעסטע אין אייראָפּע.

צום ערשטען מאָל וועט מען אויך ווייזען די פערשידענע אַרטען פון בויען הייזער אויס האָלץ, וואָס איז זייער ביליג און הויבט זיך אָן צו פערשפּרייטען אויף דער גאַנצער וועלט. אַוודאי מוז מען דערצו האָבען מעגליכקייטען זיך צו שיצען פאַר פייער, אויך דאָס וועט איצט זיין צו זעהען אויפ׳ן פּראַגער יריד.

פערשטעהט זיך, אַז אויך מעבעל, מוזיקאַליען און בכלל אַלץ, וואָס עס געהערט צום מאָדערנעם וואוינען וועט מען דאָרט זעהען לרוב, און מען רעכענט אויך, אַז די איצטיגע מעסע וועט זיין פיל גרעסער און אימפּאָזאַנטער, ווי אַלע ביזאַהעריגע הערבסט־ירידים

צוויי פראצעסן געגען די מערדער פון פרעזידענטן אין פראנקרייך

די ערמארדונג פון פרעזידענטן קארנא און דומער

פון מ. יארבלום

דער פראצעס פון גארגולאוו וואס האט ערמארדעט דעם פרעזידענט פון דער פראנצויזישער רעפובליק פאל דומער, איז שוין דער צווייטער אין דער פראנצויזישער רעפובליק.

אין יאהר 1894 האט אויך א פרעמדער, א איטאליענישער אנארכיסט, סאנטא זשיראנימא קאזערא, אויף אן אומגליכען אופן דערהרגעט דעם דעמאלדיגען מלוכה־פרעזידענט מארי פראנסוא סאדי־קארנא.

בישט ווילענדיג מוז מען פערגלייכען דיביידע געשעהעניש׳ען ,זיי זענען באמת ענליך צווישען זיך — סיי אין די סיבות, סיי אין די פארמען, סיי אין די בעדינגונגען, און אויך אין א גרויסער מאס אין די פערזענליכקייטען פון די קרבנות.

סאדי קארנא איז אן אייניקעל פון לאזאר קארנא, פון דעם בערי׳המטען מאטעמאטיקער און פרעזידענט פון קאנווענט פון 1794 ,דער אמת׳ער ארגאניזאטאר פון דער רעוואלוציאנערער ארמעי, בעת דער רעסטאוראציע האט דער רעפובליקאנער קארנא געמוזט פערלאזען פראנקרייך און איז געשטארבען אין דער פרעמד — אין מאגדעבורג אין 1823; דער זוהן פון לאזאר — היפאליט קארנא האט געשפילט א פאליטישע ראלע און איז געווען מיטגליד פון דער פראוויזארישער רעגירונג פון 1848.

סאדי קארנא איז געווען דער זוהן פון היפאליט קארנא, אייניקעל פון לאזאר, דאס האט איהם געשאפען א געוויסע פאפולאריטעט; ער איז געווען אייניגע מאל פינאנץ־מיניסטער.

דאס זענען געווען די שווערע צייטען פון דער דריטער רעפובליק, די רעכטע עלעמענטען האבען נאך נישט געהאט אויפגעגעבען די האפנונג פון א רעסטאוראציע; און מען האט געזוכט מיט אלע מעגליכקייטען צו קאמפראמיטירען דעם רעפובליקאנישען רעזשים.

א גוטע געלעגענהייט האט זיך פארגעשטעלט ווילסאן, דער איידעם פון דעמאלסדיגען פרעזידענט פון דער רעפובליק, האט געהאנדעלט מיט דעקאראציעס — ער האט פשוט פארקויפט מען פאר געלד געטיילט אפיציעלע אויסצייכנונגען, דער סקאנדאל איז געווען אויסערגעוועהנליך גרויס, די אויפרעגונג האט דערגרייכט צו דער העכסטער מדרגה און דער פרעזידענט גרעווי איז געצוואונגען געווארען אנצוגעבען זיך אין דעמיסיע, דאס איז געווען אין יאהר 1887.

די רעכטע האבען געוואלט אויסנוצען די גוטע געלעגענהייט ,זייער קאנדידאט אויף גרעוויס ארט איז געווען זשיול פערי, נאר קלעמאנסא האט זיך בעוויזען אויף דער סצענע.

— איך שטים פאר קארנא ! — האט ער דערמאלט א ראדיקאל, אויסגעשריגען.

און דאס האט געווירקט.

דער פאפולערער נאמען און קלעמאנסאס פראפאגאנדע האבען אוועקגעזעצט סאדי קארנא אין עליזיי.

סאדי קארנא, פונקט ווי פאל דומער, איז געווען א מאן פון זעלטענער ערענטליכקייט; א מעסיגער רעפובליקאנער, א געגנער פון אלע עקסטרעמען ;ער האט זיך געהאלטען פעסט ביי דער קאנסטיטוציע און האט זיך מיט גארנישט ספעציעל אויסגעצייכענט, נאר דעם רעפובליקאנישען רעזשים איז ער געווען טריי.

ביי די וואהלען צום פארלאמענט אין 1889 האבען די בולאנזשיסטען וואס האבען געטרוימט וועגען א רעאקציאנערער איבערקערעניש בעקומען בלויז 45 ערטער, די קאנסערוואטארען און מאנארכיסטען — 165 און די רעפובליקאנער — 336, פון וועלכע 200 — מעסיגע רעפובליקאנער, די איבעריגע — ראדיקאלע.

נאר פלוצלונג א פרישער סקאנדאל — די פאנאמא־אפערע !

ווידער א מאטיוו צו אטאקירען די רעפובליק.

און אין דערזעלבער צייט פון צווייטען עקסטרעם — די אנארכיסטישע אטענטאטען. דער סאציאלער קאמף האט אויפגעפלאקערט. אנגענומען נישט ארגאניזירטע פארמען. די אנארכיסטען — מען האט זיי א נאמען געגעבען „ליבערטערען" — האבען אויסגעפיהרט א ריהע טעראריסטישע אקטען — אין 1882 זענען געווארפען געווארען באמבעס אין פאריז ; אין 1893 איז אויפגעריסען געווארען א באמבע אין פארלאמענט, דעמאלט זענען אנגענומען געווארען די בערי׳המטע שטראף־געזעצען געגען די אנארכיסטען, געזעצען געגען דער פרעסע, נאר די שטימונג איז געווען אן אויפגערעגטע, אנארכיסטישע גרופען האבען זיך געשאפען אומעטום — פון פרעמדע און פון פראנצויזען., זיי האבען נישט געהאט קיין שום שייכות צו דער ארגאניזירטער ארבייטער־בעוועגונג. צו דער סאציאליסטישער בעוועגונג ,וואס האט שוין דעמאלט אנגענומען בעשטימטע פארמען; נאר זייער השפעה איז דאך געווען גענוג שטארק. טעראריסטישע אקטען — דאס איז געווען זייער לאזונג!

און קודם כל — אויף די וויכטיגסטע פערזענליכקייטען פון דער רעפובליק.

און דער איטאליענישער אנארכיסט סאנטא זשעראמא קאזערא, א בעקער־ארבייטער, ערקונדיגענדיג זיך, אז דער מלוכה־פרעזידענט איז אין ליאן, איז ער שנעל אהינגעפאהרען פון סעט, וואו ער האט געארבייט.

און דא קומט פאר די ווילדע פערבּרעכערישע סצענע, וואס איז זעהר ענליך צו דער, ביי וועלכער פרעזידענט פאל דומער איז אומגעקומען.

פונקט ווי דומער האט אויך סאדי קארנא נישט געוואלט זיין ארומגערינגעלט פון פאליציי; ער איז געווען א פאלקס־מענש און האט זיך געוויזען אפען פאר אלע; ארומגעגאנגען אהן אגענטען, עס איז געווען דעריבער אויסערגעוועהנליך לייכט צו איהם צוצוגעהען — אהן קיין שום שטער׳ענישען.

קאזערא האט דאס אויסגענוצט, זיך דערנעהנטערט צום פרעזידענט און האט איהם באלד אויפ׳ן ארט דערהרגעט.

צי איז דער אנארכיסט קאזערא ענליך צו גארגולאוו׳ן? אין א געוויסער מאס — זיכער. אויך קאזערא האט גערעדט וועגען אן „אידעאל" וועלכען ער האט נישט געקענט פארמולירען, קאזערא איז געווען געשטויסען פון א מיסטישען כוח, פון וועלכען ער האט זיך נישט געקענט בעפרייען.

זיין אדוואקאט דער באטאניע דיבריל, האט אין זיין רעדע כאראקטעריזירט קאזערא.

„אין משך פון זעקס און דרייסיג יאהר האט קאזערא געהאנדעלט ווי א היפנאטיזירטער. ער האט זיך צוגעהערט צו א מיסטישען כוח, וועלכען ער האט נישט געקענט זיך געגענשטעלען; ער האט זיכער נישט געהאנדעלט לויט זיין פרייען ווילען".

און ווייטער זאגט דער אדוואקאט:

„ניין, קאזערא טראגט נישט אייבער אליין די אחריות פון זיין אקט, מען דארף זוכען ערגיץ אנדער׳ש וואו די שולדיגע ; ער איז געווען בלויז די האנד".

נאר דאך אונטערשיידעט זיך גארגולאוו פון קאזערא. קודם כל איז קאזערא א פשוטער ארימער ארבייטער מיט א רוהיגער פערגאנגענהייט; ער איז געפיהרט געווארען פון זיין „משוגעת" פון זיין „אידעאל" — און פון דער דעמאלסדיגער אויפרעגונג.

גארגולאוו איז אן „אינטעליגענט", א דאקטאר, א „שרייבער", — און א חוץ דעם האט ער א מיאוסע, העטליכע פערזענליכע פערגאנגענהייט.

דער אדוואקאט פון קאזערא האט געהאלטען א וואונדערבארע שעהנע און גייסטרייכע רעדע. דאס האט אבער נישט געהאלפען, הגם די ווירקונג איז געווען באמת א שטארקע ,נאר קאזערא האט די דאזיגע ווירקונג צושטערט דורך זיין לעזען אן אנארכיסטישע דעקלאמאציע אהן אנ׳אינהאלט און אין א שלעכטער פארם.

בלויז צעהן מינוט האט געדויערט די בעראטונג. דער זשורי האט געגעבען פאזיטיווע תשובות אויף אלע פראגען. נישט בעהמענדיג אין בעטראכט קיין שום אפשוואכונגס־אומשטענדען. קאזערא האט בעקומען טויט־שטראף.

ער האט רוהיג אויסגעהערט דעם טויט־אורטייל הגם ער איז אויפגערעגט ,ער האט אויסגעשריגען:

„זאל לעבען די סאציאלע רעוואלוציע, קוראזש קאמאראדען, זאל לעבען די אנארכיע!

און ער האט זיך אפגעזאגט צו אונטערצייכענען די קאסאציע־בקשה .

דאס איז געווען דעם 3 אויגוסט 1894; דעם 16־טען אויגוסט בייטאג איז דער טויט־שטראף אויסגעפיהרט געווארען, אין לעצטען מאמענט האט קאזערא פערלוירען דעם מוט ;זיינע ציינער האבען זיך ביי איהם געקלאפט. נאר ביי דער גיליאטינע איז ער ווידער געקומען צו זיך, און זיינע לעצטע ווערטער זענען ווידער געווען:

„קוראזש, קאמאראדען, זאל לעבען די אנארכיע !"

היינט פרעכטיגע פרעמיערע !

די אויפטרייסלענדע סענסאציאנעל־ערא־טישע דראמע, וואס איז פול מיט עמאציעס און סענטמענטן, און שילדערט דאס הינטערקוליסען - לעבען פון די אמעריקאנער מיליאנערען און פון די העלדען פון דער אונטערוועלט א. נ.

די אומשולדיגע בעל־עבירה׳ניצע

אין די הויפט־ראלען:
JEAN GRAWFORD, Clark Gable, Neil Hamilton.

הנחה־בילעטן גילטיג אהן בעגרענצונגען. דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט און געקיהלט. — אנהויב 5.30 נאכמ., שבת און זונטאג— 2.30 בייטאג.

דייטשע שילער אין פראנקרייך

בעזוכען די קברים פון די געפאלענע אין דער וועלט־מלחמה

נארוועגיע

(רייזע־איינדרוקען)

פון ב. צ. גאלדבערג

די שוועדען מיט די נארוועגען זענען, ווי להבדיל, די יודען מיט די גאליציאנער: מ׳האט זיך נישט איבעריגס ליב, מ׳קיבעצט זיך איינס דאס אנדערע, און מ׳איז פארט ברידער.

יודען זענען מעהר ווי גאליציאנער, שוועדען זענען מעהר ווי נארוועגען. אויף יעדען נארוועגער האט איהר צוויי מיט א פערטעל שוועדען. און נארוועגען זענען דא א היבש ביסעל ווינציגער ווי דריי מיליאן. איצט חשבונ׳ט אויס, וויפיל שוועדען עס זענען דא.

יודען זענען טרוקענע, פראקטישע, פערהאוועטע מענשען. און גאליציאנער זיצען אין די קאפען און זינגען: „יודען, מען איז גיט". די שוועדען זענען טיכטיגע, פערביזנעוועטע, ערנסטע מענשען, און די נארוועגען — זיי שפאצירען ארום מיט די שטעקעלעך איבער די בולוואַרען און קוקען אויף מיידלעך.

די שוועדען זענען די מתנגדים צווישען די סקאנדינאוויער. זיי זענען גוטע לערנער, גוטע ארבייטער, גוטע געשעפטסלייט, גוטע מענער און גוטע טאטעס. א גאנצען טאג געארבייט און אין אוועגד אהיים צו וועטשערע. און נאך ווטשערע בלייבט ער אין שטוב מיט׳ן ווייב — ביליוו איט אר נאט.

די נארוועגען זענען די חסידים — לערנען ווילען זיי נישט; וויבציגסטענס, קאנען זיי נישט. ביכלעך שרייבען — דאס זעהט איהר, יא. מעשה־ביכלעך. מען זאגט, אז מיר יודען האבען א סך שרייבער. לאכט פון דעם. שרייבער האבען די נארוועגען. לויט דער סטאטיסטיק האט נארוועגיע פראפארציאנעל די גרעסטע צאהל שרייבער אין דער וועלט.

ד״ר נייגארס, דער רעדאקטאר פוג׳ם פערלאג אשעהוג, דערצעהלט מיר, אז אין שוועדען געהען מעהר וויסענשאפטליכע ביכער און א סך איבערזעצונגען. נארוועגיע איז דאס לאנד פון בעלעטריסטיק און פון דער אייגענער ליטעראטור. אין ליטעראטור איז נארוועגיע דוקא נאציאנאליסטיש — דאס הייסט, זי זאגט צו דער וועלט: דו מיך לייען יא, איך דיך — נישט.

איז וואס מיינט איהר איז דער תכלית?

אין שוועדען איז אלץ גוט און ניי, און ריין, און מאדערן; און נארוועגיע געהט ווי די אמאליגע פאעטען: מיט לאנגע האר און אפגעשפילטע שיך.

א מאדערנע אינדוסטריע האט שוועדען. איהר מאשינעריע געהט איבער גאנץ גארד־אייראפע. אפילו אויטאמאבילען האט זי שוין אויך אייגענע.

און הויכע געהאלטען, בעקוועמע דירות מיט פיינע מאטאר־שיפלעך, פון כל טוב — אט דאס אלץ געפינט איהר אין שוועדען.

און נארוועגיע האט פיש און וואלד און קאפעען: כאפט א פיש, הענגט איהם אויף אויף א בוים בראט אפ דעם פיש מיט׳ן בוים און — כאפט זיך אריין אין קאפע נאכ׳ן ביסעלע טראפענס מיט׳ן פרייליכען לידעל.

פאר אלע איבעריגע זאכען איז דא א וועלט וואס פראדוצירט זיי און זי וויל זיי פערקויפען. או וויל זי זיי פערקויפען — זי חל׳ש׳ט. זאל מען נאר לאזען. און נארוועגיע לאזט.

זי וויל נאר, אז די וועלט זאל עסען איהרע פיש און שיקען סחורה אין איהרע שיפען. ווארים פיש איז דא אין ים אהן א גרונד, און שיפען האט נארוועגיע אהן אנ׳עבד.

איז אבער די וועלט געווארען נאציאנאליסטיש. זאגט זי צו נארוועגיע: דו ביי מיר — קויף, אבער איך ביי דיר — וואס קאן איך ביי דיר קויפען ? אז קיין פיש עס איך מעהר נישט: כ האב פיינט פיש. און שיפען — ווער דארף דאס היינט שיפען ?

מוז נעבעך נארוועגיע זיצען און עסען איהרע אייגענע פיש.

איז שלעכט אין נארוועגיע, ביטער. אזש יאהר האבען מיר נאך נישט געהאט, זאגט מען מיר אין ארבייטס־מיניסטעריום.

— וואס ווייגט איהר ? — זאג איך. — אט איז דאך ביי אייך פערשריבען סך־הכל אכט־און־דרייסיג טויזענט ארבייטסלאזע. וואס פאר א בעטרעף האבען אכט־און־דרייס׳ג טויזענט ארבייטס־לאזע ?

מאכט ער צו מיר, שטילערהייט, בסוד:

— לעצטען יאהר איז געווען פערשריבען איבער הונדערט טויזענט ארבייטסלאזע, איהר פערשטעהט ? אט דער ציפער איז נישט אפיציעל, ער איז אבער אבסאלוט ריכטיג — איהר זאלט דאס אבער נישט שרייבען.

— הלילה. — זאג איך. — ווי קום איך אזוינס צו שרייבען ?

האט נארוועגיען א סאציאליסטישע רעגירונג, זעהר א ראדיקאלע. האט זי גענומען ארויפגעלייגט שטייערען. אויף יעדען ריהר — א שטייער.

איין מאל שטייערען הויכע, ווי אלע לענדער, נאך אמאל שטייערען, ווי עס פאסט פאר א לאנד מיט אלערליי סאציאלע פערזארגונגען און פערזיכערונגען. און צו דעם קומט א קליינטשיק, ספעציעל שטייערעל פון סך־הכל צעהן פראצענט.

איהר בעצאהלט אין האטעל—צעהן פראצענט שטייער. איהר עסט אין רעסטאראן — צעהן פראצענט שטייער. איהר נעמט א גלאז ביר — צעהן פראצענט שטייער: און נישט נאר פאר אויסלענדער אליין, נאר פאר אלעמען.

זאגט מיר א קאנסערוואטיווער פיהרער פון פארלאמענט : „אונזערע שטייערען ליגען ווי א שטיין אויפ׳ן האלז פון אונזערע געשעפטען. די ראדיקאלען ווילען באלד איינזעהן, אז זיי דערשטיקען די היהן, וואס לייגט די גילדערנע אייער".

און א סאציאליסט זאגט מיר : „זיי ווילען נישט אונזערע, זאלען זיי האבען זייערע שטייערען"

— און וואס זענען געווען אייערע שטייערען?

— אונזער מטא איז געווען : זאלען די רייכע צאהלען די רייכע; און מיר האבען געוואלט אפווישען אלע חובות, עפענטליכע און פריוואטע האבען זיי נישט געלאזט.

אבער דערווייל—צאהלט דאס ארימע פאלק.

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאגע
פון „נייעם פאלקסבלאט"

איינציגע בעמערקונגען וועגען נייעם שטראף-קאדעקס

ס'זענען ערשט פערביי קוים צוויי וואכען, זייט דער נייער שטראף-קאדעקס איז פערעפענטליכט געווארען און שוין האבען מיר פאר זיך א גאנצע רייהע פרעסע-אפהאנדלונגען, אין וועלכע דער דער-מאנטער קאדעקס ווערט אין אלגעמיין אדער עפרטיות, קורץ אדער אנדערש אפגעשאצט.

ביי דער היינטיגער געלעגענהייט ווילען מיר זיך אבשטעלען בלויז אויף אייניגע מאמענטען, וועלכע זענען אגב ביז איצט נאך נישט בעריהרט געווארען.

קודם-כל דארף אנגעוויזען ווערען אויף דעם אומשטאנד, וואס דער נייער שטראף-קאדעקס איז בעדייטענד איינפאכער און קורצער, ווי דער אלטער. אמת, פיל בעשטימונגען זענען דורך דער צייט ארויסגענומען געווארען פון אלגעמיינעם שטראף-קאדעקס און האבען בעקומען זייער אויס-דרוק אין ספעציעלע דעקרעטען. ווי ס'זאל אבער נישט זיין, ענטהאלט דאך דער נייער שטראף-קא-דעקס שוין צוזאמען מיט די אויסגעטיילטע איבער-טרעטונגען און איבערגאנגס-פארשריפטען נישט קיין גאנצע 400 ארטיקלען, בעת דער ביז-אהער פער-פליכטענדער שטראף-קאדעקס האט געציילט קנאפע 700 ארטיקלען.

וויטער מוז דערמאנט ווערען דער ריין-יודישער מאמענט. דער אלטער קאדעקס האט ענט-האלטען ספעציעלע בעשטימונגען וועגען סאנקציעס בעגען אומלעגאלע חדרים (ארטיקעל 291) און פאר אנרופען זיך מיט גוי'אישע נעהמען (ארטיקעל 272) די דאזיגע אנטי-יודישע, פון די צארישע צייטען איבערגענומענע רעכטליכע בעגרענעצונגען זענען ענדליך פון נייעם שטראף-קאדעקס פערשוואונדען געווארען.

כדאי איז אויך אפצושטעלען זיך אויפ'ן פראבלעם וועגען פעראנטווארטליכקייט פון מינדער-יעהריגע.

אין יעדער געזעצגעבונג איז אנגעגעבען אנ'-עלטער-מינימום, פון ווען מ'הייבט אן צו טראגען פעראנטווארטליכקייט פאר אפגעטוענע מעשים. לויט'ן ארטיקעל 40 פון אלטען שטראף-קאדעקס זע-נען קינדער ביז 10 יאהר שטראפלעך אבסאלוט אומ-פעראנטווארטלעך. דער ארטיקעל 69 פון נייעם שטראף-קאדעקס ריקט איבער די עלטער-נארמע פון שטראפליכע אומפעראנטווארטליכקייט ביז'ן גענ-דיגטען 13-טען יאהר.

א כאראקטעריסטישע אינאוואציע פיהרט ארייין אין אונזער שטראף-וועזען דער ארטיקעל 43 פון נייעם קאדעקס.

לויט'ן דערמאנטען ארטיקעל וועט דאס גע-ריכט אויסטוישען א געלט-שטראף אין פאל, ווען זי וועט זיך נישט לאזען אויפמאה-נען, אדער ווען דאס אויפמאהנען וועט דעם ספר'-משפט'ען מאטעריעל רואינירען, אויף ארבייט. אזא ארבייט וועט לויט'ן איינזעהן פון געריכט קע-נען אויסגעפיהרט ווערען אין דער היים אדער אין ספעציעלע ארבייטס-הייזער. ערשט, ווען ס'וועט זיך ארויסווייזן פאר אוממעגליך דאס אויספיהרען ד' ארבייט דורכ'ן פער'משפט'ען אויפ'ן חשבון פון דער ארויפגעלייגטער געלט-שטראף, אדער ווען ער וועט זיך עקשנות'דיג אקעגענשטעלען, וועט די געלד-שטראף פערביטען ווערען אויף ארעסט, רע-כענדיג אין אזא פאל פאר יעדען טאג-ארעסט פון 5 ביז 50 זלאטעס געלד-שטראף.

לגבי ארבייטס-אומפעהיגע פער'משפט'ע איז דאס געריכט בערופען אין פאל פון ארימקייט די אויסטויש-שטראף פון געלד אויף ארעסט נישט אנ-צוווענדען.

י. אינפעלד

נייע פארשריפטען וועגען פערזיכערען אין פאל פון ארבייטסלאזיגקייט

גלייך ווי א פערזיכערטער ווערט ארבייטס-לאז, מוז ער פערזענליך וועגען דעם מעלדען דעם מלוכה'שען ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט און מאר-שטעלען פאלגענדע ציינגישען:

1) א פערזענליכען דאקומענט (פאס, אידענ-טישקייט-ציינגיש).

2) א בעשטעטיגונג ווי לאנג דער ארבייטס-לאזער וואוינט אויפ'ן אנגעגעבענעם ארט און ווי ס'זעט אויס זיין פאמיליע-בעשטאנד.

אזא בעווייז שטעלט אויס דער הויז-ווירט, עווענטועל דער מעלדונגס-אמט. אויב דער פערזי-כערטער קוועסטיאנירט די ריכטיגקייט פון די אויס-גערעכענטע משפחה-מיטגלידער, מוז די בעמערקונג וועגען דעם אומבעריננט אריינגעטראגען ווערען אין דער אויסגעשטעלטער ציינגיש. אין פאל, ווען די ציינגיש ווערט אויסגעשטעלט דורכ'ן הויז-ווירט אדער הויז-פערוואלטער דארף די אונטערשריפט בעשטעטיגט ווערען דורך דער בערופענער מאכט.

3) א בעשטעטיגונג פון אונטערנעהמער, אז ער איז געקינדיגט געווארען.

אין דער דאזיגער בעשטעטיגונג מוז פעסט-געשטעלט ווערען, אז דער פערזיכערטער איז גע-וועזן בעשעפטיגט אין דער זעלבער אונטערנעהמונג פאר דער קינדיגונג מינדעסטענס 26 וואכען אין משך פון די לעצטע 12 חדשים. ווי באלד דער פערזיכערטער האט געארבייט אין משך פון דער אנגעוויזענער צייט אין פערשידענע אונטערנעהמונ-גען, דארפען צוגעשטעלט ווערען ציינגישען פון אלע אונטערנעהמונגען.

די דערמאנטע ציינגיש מוז דער אונטער-נעהמער ארויסגעבען דעם געקינדיגטען ארבייטער אין פערלויף פון 24 שעה. אויב דער ארבייטער האט אייגענוויליג פערלאזט דעם פאסטען, איז דער אונטערנעהמער דעסגלייכען מחויב איהם אויסצו-שטעלען די געפאדערטע ציינגיש. ער דארף אבער אין איהר אנווייזען די סיבה פון אויפלעזען דעם ארבייטס-אבמאך.

אין פאל, ווען דער אונטערנעהמער ענטזאגט זיך ארויסציגעבען א געקינדיגטען ארבייטער אזא בעשטעטיגונג, פאדערט איהם אויף לויט'ן פערלאנג פון פעראינטערעסירטען ארבייטער דער פערמיט-לונגס-אמט, אז ער זאל אין משך פון 24 שעה די געפאדערטע ציינגיש ארויסגעבען.

אין געגענפאל ווערען די ערקלערונגען פון ארבייטער פראטאקאלאריש אויפגענומען און נאכ'ן קאנטראלירען זייער ריכטיגקייט דורך דער פאלי-צײ-מאכט פערבייטען זיי אזא ציינגיש.

בכלל זענען די אונטערנעהמער מחויב צו פיהרען א רעגיסטער פון אלע אזעלכע ארויסגעגע-בענע ציינגישען. זיי טראגען אויך ציווילע פעראנט-ווארטליכקייט לגבי דעם ארבייטסלאזען-פאנד פאר די פערשאפטע שאדענס צוליב די נישט ריכטיג אנ-גענעבענע פרטים אין די אויסגעשטעלטע ציינ-נישען.

4) א דעקלאראציע, אייגענהענטיג דורכ'ן אר-בייטער אונטערגעשריבען, אז א חוץ דעם אר-בייטס-לוין האט ער נישט קיין אנדערע הכנסות.

אויב דער ארבייטסלאזער פאנד וויל נישט אננעהמען די מעלדונג פון פערזיכערטען וועגען אונטערשטיצונג צוליב פארמעלע אדער רעכטליכע טעמים, מוז לויט זיין פארשלאג איהם אין משך פון 3 טעג איבערגעגעבען ווערען וועגען דעם א שריפטליכע דעציזיע.

די דאזיגע דעציזיע האט דער בע'עולה'טער ארבייטסלאזער רעכט צו פערקלאגען צו דער אפע-לאציע-קאמיסיע אין משך פון 8 טעג. די אפעלא-ציע-קאמיסיע ערלעדיגט אין משך פון 14 טעג אזעלכע רעקורסען. צום סוף איז נאך כדאי צו בע-מערקען, אז אלע דאקומענטען און בקשות אין שייכות מיט'ן בעקומען אונטערשטיצונג פון אר-בייטסלאזען-פאנד זענען פריי פון סטעמפעל-אפ-צאהל.

א—ד

אייניגע וויכטיגע אויפקלערונגען וועגען סטעמפעל-אפצאהלונגען

פריי פון פערפליכטענדען סטעמפעל-אפצאהל זענען אלע אבמאכען וואס ווערען געשלאסען דורך פונדאציעס, אנשטאלטען און געזעלשאפטען, וועל-כע פיהרען אויסשליסליך א רעליגיעזע, וויסענשאפט-ליכע בילדונג אין פילאנטראפישע טעטיגקייט.

דאגעגען די נישט-פריווילעגירטע קאנטרא-הענטען, מיט וועלכע די דערמאנטע אבמאכען ווע-רען געשלאסען, זענען מחויב צו צאהלען סטעמ-פעל-אפצאל, אבער נאר אין דער הויך פון א האל-בען בעטרעף.

דער סטעמפעל-אפצאהל פון אנ'אפמאך אדער פון אנ'אנדערען דאקומענט דארף ערלעדיגט ווערען אין משך פון 3 וואכען.

אויב איינער נעמט איבער אזא דאקומענט, וואס איז פריהער נישט אבגעצאהלט געווארען, רע-כענט זיך דער דערמאנטער דריי-וואכענדיגער טער-מין פון מאמענט, ווען דער דאזיגער נישט אפגע-צאהלטער דאקומענט איז איבערגעגאנגען אין רשות פון ביזאיצטיגען בעזיצער.

וואס שייך א דאקומענט, וואס איז אויסגע-שטעלט געווארען אין אויסלאנד און דארף אויס-געפיהרט ווערען אין פוילען, רעכענט זיך דער אנ-געוויזענער 3 וואכענדיגער פרעקלוזיע-טערמין פאר'ן סטעמפעל-אפצאהל פון מאמענט, ווען דער זעלבער דאקומענט איז דערהאלטען געווארען דורכ'ן איצ-טיגען בעזיצער.

אלנפאלס דארף בעמערקט ווערען, אז אויב אזא אפמאך אדער דאקומענט ווערט אויסגעפיהרט עווענטועל פארגעשטעלט אין געריכט, אדער אין אנדערען עפענטלעכען אמט פאר'ן אויבען-אנגעוויזע-נעם 3 וואכענדיגען טערמין, מוז דער סטעמפעל-אפצאהל ערלעדיגט ווערען איידער דער בעזיצער לאזט ארויס דעם דאקומענט פון זיין רשות און גיט איהם איבער דער מאכט צו סאנקציאנירען.

—לך

ווער, ווען און ווי אזוי בלייבט מען אויסערן קאנטינגענט?

(וויכטיגע אויפקלערונגען פאר מיליטער-פליכטיגע אנערקענטע פאר דינסט-פעהיגע)

יאהר יעהרליך ווערט גענוי פעסטגעשטעלט די צאהל צוגענומענע פאבאראווע לויט דער קא-טעגאריע – A, וועלכע דארפען אריינגעצויגען ווע-רען אין אקטיווען דינסט.

א געוויסע צאל אזעלכע מיליטער-פליכטיגע בלייבט דא אבער כמעט תמיד איבער מחוץ'ן פעסט-געשטעלטען קאנטינגענט.

הגם יעדעס מאהל בעשטימט דער מיניסטער פאר מיליטער-ענינים די כללים. ווי אזוי דאס פער-רעכענען אויסער'ן קאנטינגענט זאל פארקומען, פונדעסטוועגען איז שוין פערהאן אנ'אנגענומענער פרינציפ, אז אויסער'ן קאנטינגענט פערבלייבען קודם כל די יעניגע אנערקענטע פאר דינסט-פעהיג פאבאראווע (קאטעגאריע A), וועלכע זענען צוגע-נומען געווארען מיט א געוויסען פארבעהאלט (פא-ראגראפען) און זייער פראפעסיע אדער אינטעליגענץ איז פאר די בעדערפענישען פון מיליטער נישט נויטיג.

דאס הייסט אבער נישט, אז די מיליטער-פליכטיגע, וועלכע זענען צוגענומען געווארען אהן פארבעהאלט, קענען נישט פערבלייבען מחוץ'ן קאנ-טינגענט. דעסגלייכען קענען אויך פערבלייבען מחוץ'ן קאנטינגענט די פאבאראווע, וועלכע זענען געשטאנען און צוגענומען געווארען נישט מיט זייער אייגענטליכען יאהרגאנג, נאר בעדייטענד שפעטער.

דאס פערעכענען אין נאדקאנטינגענט קומט פאר אמשפעטסטען אין אנדערען קאלענדאר-יאהר נאכדעם, ווי מ'איז קוואליפיצירט געווארען דורך די פאבאר-קאמיסיעס צו דער קאטעגאריע A. די פא-באראווע, וועלכע האבען בעקומען אנ'אדראטשע-ניע, ווערען פערעכענט אויסער'ן קאנטינגענט ערשט אין אנדערען יאהר נאכ'ן אפלויף פון דער אדראטשעניע.

פון נאדקאנטינגענט ווערט מען אין פרינציפ איבערגעטראגען אין רעזערוו צוזאמען מיט'ן איי-גענטליכען אויסגעדינטען יאהרגאנג.

אבער נישט אלע פערבליבענע מחוץ'ן קאנ-טינגענט ווערען איבערגעטראגען אין רעזערוו, נישט דורכמאכענדיג פריהער מיליטער-דינסט. אלענפאלס ווען א פערבליבענער איז נאדקאנטינגענט ווערט אלט 25 קאלענדאר-יאהר. אלץ איינס, צי ער האט נישט געדינט אדער יא געדינט און ווי לאנג ער האט געדינט, מוז מען איהם תיכף איבערטראגען אין רעזערוו.

י. א—ד

א שוידערליכע אנקלאגע צו דער פראקוראטור פון א לאדזער פעראומגליקליכט ווייבעל געגען איהר מאן

א קיעלצער יונגערמאן האט חתונה מיט א לאדזער קעלנערקע. נארט אויס פון איהר דעם נדן. שטעקט זי נאך אן מיט א שווערע וועגערישע קרענק און ווארפט זי שפעטער אוועק

פייגע ט—ר האט א רייהע יאהרען געארבייט אלס קעלנערקע אין א היגען דריט-ראנגיגען רעס-טאראן.

הגם אייפ'ן פאסטען איז איהר נישט שלעכט געווען און זי האט נאך געקצנט אין משך פון דער צייט אנטפערען עטליכע הונדערט דאלאר, דאך איז איהר שוין די ארבייט פער'מיאוס'ט געווארען און זי האט געשטרעבט חתונה צו האבען און אנצו-הייבען צו פיהרען אנ'אייגענע באלעבאטישקייט.

שדכנים האבען זיך דערוואוסט, אז פייגע האט א נדן, האבען זיי באלד איהר אונטערגעפיהרט פערשידענע מגטערן. געפעלען האט איהר אבער א יונגערמאן פון קעלץ, מסתמא האט ער זיך אויך געלאזט צובייגען. אין קורצען האבען זיי חתונה געהאט.

דער קעלצער האט געלעבט מיט פייגען אזוי לאנג, כל-זמן ער האט נישט פון איהר ארויסגע-קריגען דעם נרעסטען סכום געלד.

זעהענדיג, אז מעהר וועט זיך שוין פון איהר נישט לאזען ארויסקוועטשען, האט ער זיך אנומפלט אויפגעכאפט און אנטלאפען, איבערלאזענדיג דעם יונגען ווייבעל א שווערע וועגערישע קרענק — „לעצט-געלט".

פייגע האט דעם תכשיט געגומען ארומזוכען וואו די וועלט האט נאר אנ'עק און נאך לאנגע זוכענישען, האט זי איהם טאקע געפאקט ערגיץ אין כויגע, וואו ער שדכנ'ט זיך ווידער צו א נאכט-סטרוזשס א טאכטער.

פון פייגען וויל ער אבער שוין נישט מעהר הערען און פון אפגעבען ס'געלד האלט ער אויך א פנים גאר קבאפ. אזוי, אז זי האט טאקע נישט געהאט קיין אנדערע ברירה, ווי זיך צו ווענדען צו דער פראקוראטור מיט אנ'ענטשארכענדער אנ-קלאגע.

וועלען מיר בקרוב זיך מסתמא דערוויסען, ווי אזוי די פראקוראטור וועט זיך בעציהען צום קיעלצער יונגערמאנטשיקס מעשים טובים.

ארגוס.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דאָנערשטאָג
כ
28
תמוז תרצ"ב

יולי

זון-אויפגאַנג 3.41
זון-אונטערגאַנג 7.43

א יוד ווערט געשטעלט פאר'ן שטאנד-געריכט אין לאדז

פאר ערמארדען זיינ'ם א בעקאנטען

(2) מיט צוויי וואָכען צוריק איז אויף זשגאָוו-סקאַ 195, לעם דעם פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט פּאַרגע-קומען אַ בלוטיג געשלעג. בעת וועלכען דער 24-יעהריגער יאַן ראַדזינא איז דער'הרג'עט געוואָרען אויפ'ן אָרט דורך עטליכע מעסער-וואונדען וואָס האָט איהם געמאַכט דער 20-יעהריגער יאַנקעל אָסט, ביידע געגנער זענען געווען שיכור.

אָסט האָט אין דער פּאָליציי ערקלערט, אַז ער איז אַרויסגעגאַנגען צוזאַמען מיט ראַדזינאַ פון אַ רעסטאָראַן און ווען זיי האָבען זיך געפינען נע-בען אָסט'ס וואוינונג אויף זשגאָווסקאַ 195 האָט זיך ראַדזינאַ געוואָרפען אויף איהם שלאָגען. אָסט האָט זיך געווערט מיט אַ מעסער און דאָס האָט געהאַט אַזעלכע שרעקליכע פאָלגען.

די פּאָליציי האָט אָבער פעסטגעשטעלט, אַז יאַנקעל אָסט איז שוין זייט אַ געוויסער צייט גע-ווען מיט ראַדזינאַ צוקריגט און אָסט האָט שוין אפילו געהאַט אונטערגעשטעלט מענשען, אַז זיי זאָלען זיך אָפּרעכענען מיט ראַדזינאַ.

דעם קריטישען טאָג האָבען עטליכע מענשען געפּרובט שלום צו מאַכען צווישען אָסט'ן און ראַדזינאַ'ן און זיי זענען אַלע אוועק אין רעסטאָראַן. ביידע זענען ארויס פון רעסטאָראַן שיכור, אויף דער גאַס האָבען זיי זיך אָנגעהויבען קריגען און ס'איז געקומען צום מאָרד.

צוליב די דאָזיגע אומשטענדען ווערט די אויספאָרשונג געפיהרט אין שנעלען טעמפּאָ און יאַנקעל אָסט וועט אין די נאָהענטסטע טעג גע-שטעלט ווערען פאר'ן שטאַנד-געריכט.

צוליב א „וויזיט" פון דער „קאכאנקע"

איז ענטדעקט געווארן דער מערדער פון פאטאגראפיסט ווילטשעווסקי

(א) פאַר'ן געריכט איז נעכטען געשטאַנען די פּראָסטיטוטקע סטעפאַניאַ קאָטשמאַרעק, די „קאַכאַנקע" פון דעם פאָטאָגראַפיסט ווילטשעוו-סקי'ס מערדער.

דעם 14-טען יוני האָט די פּאָליציי אַרעסטירט אַבראַם מאַדערסקי'ן, וועלכער איז געזוכט געוואָרען פאַר'ן אויספיהרען אַ גאַנצע רייהע גנבות. אַז ער איז דער מערדער פון פאָטאָגראַפיסט, האָט מען נאָך דאַן נישט געוואוסט.

שפּעטער איז די קאָטשמאַרעק געקומען און געבראַכט עסען פאַר מאַדערסקי'ן. ווען דער דיזשורירענדער פּאָליציאַנט האָט איהר ערקלערט, אַז זי קען צו איהר „קאַכאַנעק" נישט צוגעלאָזט ווערען, האָט זי דעם פּאָליציאַנט געגעבען אַ פּאַטש. זי איז דאַן איינגעזעצט געוואָרען אין אַרעסט צוזאַמען מיט'ן „חתן". פאַר'ן ארויסגעהען, האָט דער „חתן" צו איהר געזאָגט: „זאָג די „יונגלעך", אַז זיי זאָלען פערברענען דעם אַפּאַראַט אין דעם ראַדיאָ אויב נישט וועל איך „פערשיט געהען".

דאָס האָט געהערט אַ גנב, וואָס איז געזעסען אין דער זעלבער קאַמער, וועלכער האָט טאַקע „פאַ-שיט". אַ דאַנק דעם איז ענטדעקט געוואָרען דער מערדער פון דעם פאָטאָגראַפיסט ווילטשעוו-סקי.

נעכטען איז די פּראָסטיטוטקע קאָטשמאַרעק געשטאַנען פאַרן געריכט פאַר דער אַוואַנטורע אין פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט, פאַרוואָס זי איז פערמשפּט געוואָרען אויף 2 וואָכען אַרעסט.

לופטפליה-קאטאסטראפע הינטער לאדז

מיליטערישער עראפלאן און ביידע פליהער פערברענט געווארען

(א) פערגאַנגענע נאַכט, האָבען די איינוואוי-נער פון דאָרף מלאַדזיעוואָ, הינטער קאָנין, דערהערט אַ שטאַרקען קלאַפּ. ווען זיי זענען אַ-רויס פון די כאַלופּעס, האָבען זיי דערזעהען אַ ברענענדיגען עראָפּלאַן.

די אָנגעקומענע פּאָליציי, האָט פעסטגע-שטעלט, אַז דער עראָפּלאַן געהערט צום 2-טען לופט פליהער-פּולק, און איז געפלויגען פון טאָרן קיין ווארשא. די קאַטאַסטראָפע איז געשעהען צו-ליב אַ דעפעקט פון מאָטאָר צוליב וואָס ס'איז ענט-שטאַנען אַ שרפה אין בענזין-רעזערוואוּאַר.

פון אונטער דעם פערברענטען עראָפּלאַן, האָט מען אַ פוירגענומען צוויי פערקוילטע קער-פּער'ס פון דעם סערזשאַנט שלושאַרטשיק און אונ-טעראָפיציר קירקאָווסקי.

אויפ'ן אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע איז אָנ-געקומען אַ מיליטערישע קאָמיסיע, וועלכע פיהרט אַנ'אויספאָרשונג.

רויב-מארד אין וואלד

אויפגעקלערט דאס געהיימניש פון טויטען קערפער אין זאגאיניק

דער מערדער איז ארעסטירט און ווערט געשטעלט פאר א שטאנד-געריכט

(2) מיט עטליכע טעג צוריק האָט מען אין זאַגאַיניק לעם סולמיעזשיץ, פּיעטריקאָווער פּאָוויאַט, געפונען אַ טויטען קערפּער פון אַ מאַנספּערשוין, וועלכער האָט שוין אָנגעהויבען צו פוילען.

בעת דער אויספאָרשונג איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער אומבעקאַנטער מאַנספּערשוין איז ערמאָרדעט געוואָרען און דאַן איז געלונגען פעסטצושטעלען, אַז דער ערמאָרדעטער איז פראַנ-טישעק גאַאיק אַ פיה-סוחר פון דאָרף קושענשאָוו.

די פּאָליציי האָט אויך נישט געהאַט קיין ספק, אַז מ'האָט דאָ צו טון מיט אַ רויב מאָרד, ווייל גאַאיק האָט ביי זיך געהאַט. אַרויספאָהרענדיג פון פּעטריקאָוו, אַ סומע פון 600 זל.

דורך עטליכע טעג האָט די פּאָליציי נישט געקענט דערגעהען ווער דער מערדער איז, ערשט איצט אַ דאַנק די ערקלעהרונגען פון אַ קליין יונגעלע איז געלונגען צו אַרעסטירען דעם פוהר-מאַן אָרלאָווסקי, וועלכער איז אַרויסגעפאָהרען מיט גאַאיק'ן פון פּיעטריקאָוו.

אָרלאָווסקי האָט זיך מודה געווען אין מאָרד און ערקלערט, אַז אויב ער וואָלט געוואוסט, אַז גאַאיק האָט נישט מעהר ווי 600 זלאָטיס ביי זיך וואָלט ער איהם נישט געווען ערמאָרדעט. דער מערדער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין טורמע קיין פּיעטריקאָוו, וואו ער וועט געשטעלט ווערען פאַר אַ שטאַנד-געריכט.

דער פרויען-מערדער זאקושעווסקי

האט ערמארדעט זיין פרוי צוליב אייפערזיכט

(2) די אויספאָרשונג פון דעם פרויען-מער-דער זאַקושעווסקי, וועלכער האָט ערמאָרדעט זיין 27 יעהריגע פרוי מאַנדאַלענאַ, איז שוין פער-ענדיגט.

ווי ס'שטעלט זיך ארויס, האָט זאַקושעווסקי דעם מאָרד אויסגעפיהרט פון אייפערזוכט. אין דער צייט, וואָס ער איז געזעסען אין דער תפיסה, האָט די פרוי אָנגעקניפּט בעקאַנטשאַפט מיט הע-כערע בעאַמטע, מיט וועלכע מ'האָט זי געזעהען פאָהרען אויף אויטאָ'ס איבער דער שטאָט.

ווען דער מאַן איז אַרויס פון תפיסה, האָט זי איהם געפיהלט ווי אַ לאַסט, מחמת ער האָט נישט געהאַט קיין בעשעפטיגונג, און זי האָט גע-אַרבייט אַלס פלעגערין אין ד"ר דרובינ'ס קליניק.

בעת זאַקושעווסקי האָט געבעטען ביי זיין פרוי אַ זלאָטי פאַרן שוסטער, האָט זי איהם אָפּגע-זאָגט, דערפון האָט זיך געמאַכט די מחלוקה, וואָס ס'האָט זיך, ווי בעוואוסט געענדיגט מיט אַ מאָרד.

צוליב דעם, וואָס די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, ווי מיר האָבען שוין מיטגע-טיילט, אַז דעם מאָרד האָט זאַקושעווסקי אויסגע-פיהרט אין אַ מאָמענט פון אַ שטאַרקער דערנערווי-רונג, וועט דער פּראָצעס פאָרקומען אין אַ געוועהנ-ליכען געריכט.

געכאפט וועש-גנבים

מיט פיל געגנב'עטע וועש

(2) זייט עטליכע חדשים בושעוועט אין לאָדז אַ באַנדע „פּאַיענטשאַזשעס", וואָס לעדיגען אויס אין פערשידענע פונקטען פון שטאָט, די וועש פון די בוידעמס.

ביז איצט האָט די פּאָליציי נישט געקענט כאַפּען די גוט-אָרגאַניזירטע באַנדע. ערשט איצט האָט די פּאָליציי אַרעסטירט 2 פון די הויפּט-גנבים סטעפאַן קאָרטשאַק און אַנטאָני קאָלושאַק. בעת דער רעוויזיע אין זייערע וואוינונגען האָט מען געפינען אַ גרויסע צאָהל געגנב'עטע וועש.

בעת דער רעוויזיע איז געראַד אָנגעקומען דער פּאַסער מרדכי פּינעס. ער איז צוזאַמען מיט די גנבים אַרעסטירט געוואָרען.

דער חתן וויל א צווייטע נדן.

און די מחותנת'טע פליקט אויס ביים מחותן די באָרד

אזא סצענע האט זיך געכטן אפגעשפּילט אין קארידאר פון לאדזער קרייז-געריכט

(א) אין קאָרידאָר פון קרייז-געריכט, האָט זיך נעכטען אָפּגעשפּילט אַזאַ סצענע:

חוה האַלפּערמאַן פון קאָטאָוויץ, האָט מיט אַ יאָהר צוריק פאַר'קנס'ט איהר טאָכטער מלכה מיט דעם לאָדזער בחור אריה ווייסמאַן, פון שעני-קעוויטש 23.

אַזוי ווי דער חתן איז געווען אַ „סקראָמ-נער" בחור, האָט איהם די מחותנת'טע געגעבען פאָראויס דעם נדן 1300 דאָלאַר, און דער חתן האָט זיך גענומען מסחר'ן. האָט ער אַזוי לאַנג גע'מסחר'ט, ביז דער נדן איז צוקראַכען געוואָרען, צוליב וואָס דער חתן האָט זיך געווענדעט צו דער מחותנת'טע, מ'זאָל איהם „צו שיטען". אַז נישט וועט ער איהר צוריקגעבען די טאָכטער.

די מחותנת'טע האָט אָבער דעם ענין אי-בערגעגעבען דער פּראָקוראַטור. נעכטען האָבען זיך אַלע: די מחותנת'טע מיט דער כלה, און דער חתן מיט'ן פאָטער אברהם געפינען אין געריכט, צווישען מחותן מיט דער מחותנת'טע איז געוואָרען אַ מחלוקה און דער שפּיץ איז געווען, אַז די מחותנת'טע האָט דער מחותן אויסגעריסען די באָרד. אויף די געוואַלדען פון מחותן, איז אָנגעקומען אַ פּאָלי-ציאַנט, וועלכער האָט דער „ענערגישער" מחותנת'-טע געמאַכט אַ פּראָטאָקאָל.

דער מחותן ווייסמאַן האָט דערום די מחותנת'טע פערקלאָגט פאַר קערפּער-בעשעדיגונג.

נייער טאריף אין דער לופט-פאסט

(2) לאָדז האָט נישט קיין לופט-קאָמוניקאַציע. די בריף וואָס ווערען געשיקט פון לאָדז מיט דער לופט-פּאָסט ווערען איבערגעשיקט צוערשט קיין ווארשא און פון דאָרט געהען זיי אָפּ מיט דער לופט.

פון 1 אויגוסט ווערט איינגעפיהרט אַ נייער טאַריף פאַר זענדונגען מיט דער לופט-פּאָסט.

אַ חוץ דעם נאָרמאַלען אָפּצאָהל דאַרף מען אויף אַ פּאָסטקאַרטעל נאָך צולעגען אַ מאַרקע פאַר 15 גראָשען, פּאָסט-איבערווייזונג 20 גראָשען, אַנדערע בריף-זענדונגען ביז 20 גראַם — 20 גראָ-שען, ביז 50 גראַם — 40 גראָשען, ביז 100 גראַם — 60 גראָשען, ביז 250 גראַם — 1 זל. 40 גר. ביז 250 גראַם — 2 זל. 50 גר.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

פאר די פאבאראוצעס פון יאהר-גאנג 1911

היינט דאָנערשטאַג ד. 28 און מאָרגען פרייטאַג 29 ד. ח. 8 פריה, הייבט אָן אַמטירען אין לאָ-קאַל אויף אַל. קאָשטשושקי 21 די צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע. צו דער קאָמיסיע דאַרפען זיך שטעלען די פּאָבאָראָוצעס פון יאָהרגאַנג 1911, וואָס וואוי-נען אויפ'ן שטח פון 1. 4. 6. 7. 10. 12. 13 און 14 פּאָל. קאָמיסאַריאַטען, אויב זיי האָבען בעקומען אויפפאָדערונגען.

פאליטישע פראצעסען

4 יאהר תפיסה פאר קאמוניסטישע פראפאגאנדע

(2) נעכטען זענען אין קרייז-געריכט פאָרגע-קומען 2 פּראָצעסען פאַר פיהרען קאָמוניסטישע פּראָפּאַגאַנדע.

דער 19-יעהריגער איציק רובין איז פער-משפּט געוואָרען אויף 4 יאָהר שווערע תפיסה. אויך דער 21-יעהריגער שלמה זלמן טענענבוים איז פערמשפּט געוואָרען אויף 4 יאָהר תפיסה.

עלעקטראווניע-אינקאסענטען

מוזען וויזען די לעגיטימאציעס

אַזוי ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז שווינדלער מעלדען זיך צו קאָנסומענטען פון עלעקטריש ליכט מכלומרשט אין נאָמען פון דער עלעקטראָווניע, דעריבער דאַרף מען פאָדערען פון יעדען אינקאַסענט צו ווייזען די לעגיטימאַציע.

די לעגיטימאַציעס אויפ'ן יאָהר 1932 איז פון געלבען קאָליר פערזעהן מיט אַ פאָטאָגראַפיע.

פערשווענדעט געלד

זיצט ער אין טורמע

(2) דער 45-יעהריגער טשעסלאַוו קיצמאַן איז נעכטען דורכ'ן קרייז-געריכט פערמשפּט געוואָ-רען אויף 6 חדשים טורמע פאַר פערשווענדען אין דער פירמע „קאַרפּאַטי" אַ סומע פון 600 זלאָטעס.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: דאַנצער, (זגערזשער 57) גראָשקאָווסקי, (קאָנסטאַנטינער 15) גאָרפיין, (פילסודסקיעגאָ 54); באַרטאָשעווסקי, (פּיעטרקאָווער 164) רעמבעלינסקי (אַנדזשעיאַ 28) שימאַנסקי, (פּשענדזעלניאַנאַ 4).

פערזענליכעס

דער שטאָט-פּרעזידענט זשעמיענצקי איז צוריקגעקומען פון אורלויב און נעכטען איבערגע-נומען זיין אַמט.

ס'איז אויך צוריקגעקומען פון אורלויב און איבערגענומען זיין אַמט דער לאַווניק אַדאַמסקי.

געענדיגט דער שטרייק
ביי „קרושע און ענדער" אין פּאַביאַניץ
די לוינען זיינען פערקלענערט געוואָרן אויף 15 פּראָצ.

(2) נעכטען 12 בייטאָג האָבען זיך אין אַר־בייטס אינספּעקטאָריאַט אָנגעהויבען אונטערהאַנד־לונגען צווישען די פאָרשטעהער פון פיר אַרבייטער־פעראיינען מיט די פאָרשטעהער פון דער אַקצ.-געז. „קרושע-ענדער". די קאָנפערענץ האָט געדויערט 4 שעה.

דער פאָרשטעהער פון דער פירמע האָט ער־קלערט, אַז דער קאָנפליקט איז איצט אריין אין אַ נייער פאַזע, ווייל עטליכע אַרבייטער-דעלעגאַטען האָבען מסכּים געווען אויף רעדוקציע פון די שׂכירות אַנשטאָט דעם זאָלען בעשעפטיגט ווערען אַלע אַרבייטער. צוליב דעם איז די פירמע מסכּים צו בעשעפטיגען אַלע אַרבייטער, אָבער רעדוצירען דעם אַרבייטס-לוין מיט 15 פּראָצענט.

די אַרבייטער-דעלעגאַטען האָבען ערקלערט, אַז זיי האָבען נישט קיין פולמאַכטען אויף דעם אופן צו ערלעדיגען דעם ענין און זיי ווילען אָנפרעגען די שטרייקענדע. אין אָוונט איז צונויפגערופען געוואָרען אַ פערזאַמלונג פון די שטרייקענדע וועגן ליקווידירען דעם שטרייק.

(2) 8 אין אָוונט איז פאָרגעקומען אַ מיטינג פון די שטרייקענדע אַרבייטער ביי „קרושע און ענדער" אין פּאַביאַניץ. אין דעם מיטינג האָבען זיך בעטייליגט 700 פּערזאָן.

אויף דעם דאָזיגען מיטינג זיינען אָפּגעגעבען געוואָרען בעריכטען וועגען די קאָנפערענצען ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר, און נאָך אַ לאַנגער שטור־מישער דיסקוסיע. האָבען די אַרבייטער בעשלאָסען תּיכף צוצוטרעטען צו דער אַרבייט, אויף די בע־דינגונגען, וואָס די פאַבריק-דירעקציע האָט אַרויס־געשטעלט, מסכּים-זייענדיג דערמיט אויף אַ לוין־רעדוקציע פון 15 פּראָצענט.

די פירמע האָט דעריבער בעשלאָסען היינט צולאָזען אין גאַנג די פאַבריק 12 בייטאָג.

Helenów

היינט אָוו. 8.30 2. סימפאָנישער קאָנצערט
אונטער דער דיר. פון סטעוו. פּיעטרושקאַ. — אין פּראָגראַם: דוואָראַק - סימפאָניע: „פון דער נייער וועלט". טשייקאָווסקי: „איטאַליענישער קאַפּריז". וואַגנער: „Śpiewacy Norymbascy"
איינטריטס-פּרייז 1 זל. אין הנחה-בילעטען — צו 50 גר. 4616

אויפ'ן וועג צו ליקווידירען דעם שטרייק
אין דער שטריקער-בראַנזשע

(2) נעכטען איז אין אַרבייטס-אינספּעקטאָריאַט פאָרגעקומען אונטער'ן פאָרזיץ פון אַרבייטס-אינ־ספּעקטאָר אינזש. וואַיטקעוויטש אַ קאָנפערענץ צווישען די שטרייקענדע און פאַבריקאַנטען אין דער שטריקער-אינדוסטרי.

די קאָנפערענץ האָט געטראָגען אַן'אינפאָר־מאַציע-כאַראַקטער. די פאַבריקאַנטען האָבען אויס־געהערט די פאָדערונגען פון די אַרבייטער און האָבען געבעטען 2 טעג צייט אויף איבערלעגען זיך. די נאָהענטסטע קאָנפערענץ וועט פאָרקומען דעם 29. ד. ח.

א שווינדלער איז אדורכגעפאלען
אָנשטאָט סחורה פּאַפּיר מיט שמאַטעס

(2) נעכטען איז קיין לאָדז געקומען פון לאָסק איינצוקויפען דער מאַנופאַקטור-סוחר פראַנטשי־שעק זאַקושעווסקי.

אויף גדאַנסקער-גאַס האָט איהם אַ יונגער־מאַן פאָרגעלעגט צו קויפען סחורה, וועלכע איז זאַקושעווסקי'ן דווקא געפעלען געוואָרען. דער סוחר האָט שוין געהאַלטען ביים בעצאָהלען די סחורה, ער האָט זיך אָבער געוואָלט איבערצייגען, וואָס אין דער סחורה געפינט זיך. צו זיין גרעס־טער איבעראַשונג איז טאַקע אין דעם פּעקעלע אָנשטאָט סחורה געווען פּאַפּיר און שמאַטעס.

דער שווינדלער איז אַרעסטירט געוואָרען, דאָס איז דער 40-יאָהריגער סטעפאַן קייניעק פון דרעוונאָווסקאַ 35.

בעת די שטוב-מענשען זיינען הארט געשלאפען
האבען גנבים ארויסגענומען 11 טויזענד זלאטיס מזומנים

(2) עהערנעכטען ביינאַכט האָבען זיך גנבים אַריינבעקומען אין דער וואוינונג פון וואָלף בע־נעדיקט, פּילסודסקעגאַ 4 און געטראָפען אַ גאַנץ פיינעם רויב. פון אַ שופלאַד האָבען זיי אַרויס־גענומען 10.700 זלאָטיס מזומנים און נאָך פער־שידענע אַנדערע טייערע זאַכען.

ס'איז כּדאַי צו בעמערקען, אַז די גנבים האָבען דאָרט געבאַלעבאַטעוועט, ווען אין אַנדע־רען צימער איז געשלאָפען וואָלף בענעדיקט, זיינס אַ שוואָגער און אַ דינסטמיידעל. ס'איז דע־ריבער פערהאַן אַ חשד, אַז די שטוב-מענשען זע־נען איינגעשלעפערט געוואָרען. די אויספאָרשונג האָט נאָך ביז איצט נישט געגעבען קיין רעזול־טאַטען.

ענטדעקט א שפירט-ברענעריי
אין א דארף הינטער לאדז
קאָנפיסקירט 600 ליטער שפירט און דאָס פערמעגען פון די „פאַבריקאַנטען"

(א) אין דאָרף לובלינעק הינטער לאָדז, האָט די פּאָליציי ענטדעקט אין דער וואוינונג פון לאַנדסמאַן לוטער אַ פולשטענדיג איינגעאָרדענטע שפירט-ברענעריי. ער האָט געהאַט נאָך 2 שותּפים וועלכע האָבען אַלס „פּעכלייט" אויסגעקויפט מאָ־נאָפּאָל-פלעשלעך און זיי אָנגעגאָסען מיט אייגענע „סחורה". דער גאַנצער טראַנספּאָרט 600 ליטער שפירט צוזאַמען מיט די מכשירים, איז קאָנפיסקירט געוואָרען, און די „פאַבריקאַנטען" זיינען איינגע־זעצט געוואָרען אין תּפיסה.

צוליב דעם, וואָס די מלוכה-קאַסע האָט גע־ליטען אַ גרויסען שאָדען, וועט לוטער'ס פערמעגען קאָנפיסקירט ווערען.

יודיש טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע"
פערבאַנד-טרופּע פון א.א.פ. אין פּוילען. אָנפיהרונג: א. בעזמאַן.

אָוונד-פּרייזען פון	שבת אָוונד	ביטאָג-פּרייזען פון
50 גר. ביז 2 זל.	3-טע און לעצטע 3 פּרעמיערע !!!	50 גר. ביז 1.60

גרעסטע טעאַטער-אַטראַקציע! — צום ערשטען מאָל אין פּוילען!
2 פאָרשטעלונגען פאַר איין בילעט 2
די בעריהמטע אָפּערעטען-שוישפּילערין
מרים קאַראַלאָווא
1) נייעסטער אַמעריקאַנער שלאַגער
אט איז א מאמע!!!
אין 3 אַקטען פון זאַלאָטאַרעווסקי
— רעזשי - פ. קאַמבאַראָוו —
2) צום שלוס אַ גראַנד־יעזער קאָנצערט א. נ.
דאָס לעצטע — דאָס בעסטע
מיט אָנטייל די ליבלינגע מרים קאַראַלאָווא, פּ. קאַמבאַראָוו (האַרמאָניע און עקסצענטר. טענץ), אַדאָלף טעפּנער צוזאַמען מיט'ן גאַנצען פילהאַרמאָניע-אַנסאַמבל.
אַכטונג! צווישען אַנדערע וועט מאַדאַם קאַראַלאָווא
אויספיהרען רוסישע ציגיינער-ראָמאַנסען מיט כאָר-בעגלייטונג.
פּרייטאָג, 9.30 אָוו. און שבת, 4 נאָכמ. דעם בעקער'ס טעכטערל
לעצטע 2 מאָל מיט מרים קאַראַלאָווא
אדמ.-לייט. ש. הערשקאָוויטש.

משה מענדעל פלאכטא האט
איבערגעכאפּט די מאס
וועט ער מוזען זיצען 6 חדשים אין תּפיסה

(2) משה מענדעל פלאַכטאַ פון פּילסודסקע־גאַ 19, האָט נישט געקענט רוהיג איינזיצען. האָט ער גענומען ביי אַ געוויסען בראָניסלאַוו ריכטער גאָרן אויסצואַרבייטען שקאַרפּעטען, האָט ער די שקאַרפּעטען פערקויפט און דאָס געלד גענומען פאַר זיך.

האָט דערזעלבער ריכטער ביי איהם פער־משכּנ'ט אַ זאַקען-מאַשין און געזאָלט דערויף באַ־קומען אַ הלוואה, האָט פלאַכטע די מאַשין פער־קויפט און דאָס געלד גענומען פאַר זיך.

דאָס האָט אָבער לאַנג נישט געקענט אָנ־האַלטען און נעכטען איז דער 55-יעהריגער משה מענדעל פלאַכטאַ פערמשפּט געוואָרען אויף 6 חדשים תּפיסה.

צוליב נקמה אונטערגעלעגט א פייער
און פערברענט דריי לאנדווירטשאפטען

(2) אין דאָרף יאַרדאַנאָוו, גאָלקובקער גמינע איז מיט עטליכע טעג צוריק אויסגעבראָכען אַ שׂרפה, וועלכע האָט פערניכטעט די ווירטשאַפטען פון 3 ווירטסלייט.

צוליב דעם וואָס די פּאָליציי האָט פעסטגע־שטעלט, אַז די שׂרפה איז ענטשטאַנען פון אַן'אונ־טערצינדונג איז אונטערגענומען געוואָרען אַן'ענער־גישע אויספאָרשונג, וועלכע האָט געגעבען גוטע רעזולטאַטען. אַלס אונטערצינדער איז אַרעסטירט געוואָרען דער 41-יעהריגער לאַנדווירט אַדאָלף טיסלער, וועלכער האָט זיך מודה געווען אין אונ־טערצינדען צוליב נקמה.

ר. איזראעל

דאס בופעט-מיידעל

א סענסאַציאָנעל-עראָטישער ראָמאַן פון דער לאָדזער ווירקליכקייט

(80

— ווען קובאַ וואָלט נישט געדענקט זיין ראָל, וועלכע ער שפּילט אַלס גרויסער סוחר, וואָלט ער אויפגעשפּרונגען פון אָרט און אויסגעשריגען פון פערוואונדערונג.

ער האָט אָנגעכאַפּט ראָבערטען פאַר דער האַנד.

— ווען האָסטו זוכסטו דו אין בערלין?

ראָבערט האָט נישט פערשטאַנען פאַרוואָס קו־באַ וואונדערט זיך אַזוי און האָט גלייכגילטיג גע־ענטפערט.

— אַ געוויסע פרוי פראַנקענשטיין, דו ווייסט דאָך די, וועמענס מאַן ס'איז אין לאָדז פערמשפּט געוואָרען צום טויט און וועלכע איז אויפגעהאַנגען געוואָרען.

קובאַ איז געזעסען און נישט געקענט קיין וואָרט אַרויסרעדען; דאַן האָט ער זיך דאָך בע־הערשט, געקומען צו זיך און געזאָגט.

— ביין, ראָבערט איך נעהם זיך נישט אונטער זי אויסצוזוכען, איך זאָג זיך אָפּ פון גאַנצען גע־שעפט.

— פאַרוואָס? וואָס האָט דיך אַזוי איבעראַשט דער דאָזיגער נאָמען?

— דערפאַר, ווייל איך וויל זיך אַרויסלאָזען פון דעם דאָזיגען שווינדעל, מיט דעם ענין וויל איך גאָרנישט האָבען צו טון.

ראָבערט'ן איז שוין דער ענין אויסגעקומען פערדעכטיג און ער האָט בעשלאָסען זיך צו דער־וויסען, פאַרוואָס דער נאָמען פראַנקענשטיין האָט קובאַן אַזוי אָפּגעשראָקען. ער איז צוגעשטאַנען צו קובאַן מיט די פערשידענסטע פאַרשלאָגען און צום סוף האָט קובאַ ריזיקאַנט (אַזוי האָט מען איהם גערופען) געזאָגט.

— איבריגענס האָב איך דאָס אַלץ אין דרערד, איך קען דיר אויסזוכען דאָס פיינע ווייבעל, איך דאַרף גאָרנישט זוכען, ווייל איך ווייס שוין איצט וואו זי געפינט זיך.

— דו ווייסט שוין איצט, פון וואַנען ווייסט דו דאָס? וואָס פאַראַ שייכות האָסט דו צו איהר.

— דעם שייכות וואָס איך האָב זי דאָ אַהער־געבראַכט קיין בערלין, איך האָב דערביי גוט פער־דינט, אימיצער האָט מיך בעאויפטראַגט דאָ זי אַהער צו פערבראַכען.

ראָבערט איז נישט צוגעפאַלען צו קובאַ, כּדי פון איהם אַלץ מיט איינמאָל אַרויסצובעקומען, ס'איז גענוג געווען פאַר איהם, אַז ער האָט זיך דערוואוסט אַזעלכע וויכטיגע זאַכען וועגען דער פרוי פראַנקענ־שטיין, ראָבערטן האָט ער אָבער שוין נישט געקענט אָפּלאָזען פון אויג, דערווייל האָט זיך דאָס גע־שפּרעך פערצויגען צו לאַנג און ראָבערט האָט מוראגעהאַט, אַז אַלאַ זאָל נישט אָנהויבען אין עפּיס חושד צו זיין. ער האָט דעריבער אַ וואונק געגעבען צו קובאַן און ביידע האָבען זיך צוגעזעצט צום טישעל, ביי וועלכען ס'זענען געזעסען אַלאַ און אַדאַ.

קאַפּיטעל 29

פראַנקענשטיין האָט דערצעהלט...

פראַנקענשטיין האָט נישט געוואוסט וואָס צו טראַכטען וועגען דעם, וואָס מאַנקע איז נישט צו־ריקגעקומען דעם זעלבען אָוונט, אַזוי ווי זי האָט דאָס געהאַט צוגעזאָגט. צו פערלאָזען די וואוינונג האָט ער מורא געהאַט, ווייל ער האָט זיך געקענט פערראַטען, דעריבער האָט ער געמוזט געדולדיג אָפּוואַרטען. אַ גאַנצע נאַכט איז ער געווען זעהר אונרוהיג און קוים זיך געקענט דערוואַרטען ביזן זונען-אויפגאַנג, אָבער אויך אינדערפריה איז מאַנקע נישט געקומען, דאָס האָט נאָך מעהר בעאונרוהיגט פראַנקענשטיינען און ער האָט שוין געטראַכט וועגען אַליין פאָהרען קיין לאָדז, אין פראַנקענשטיינען האָט אַלץ געקאָכט, ער איז געווען אַזוי אומגעדולדיג אַז ער איז פעהיג געווען אָפּצוטון די גרעסטע נאַ־רישקייט, ער האָט געוואָלט זעהען זיין פאַמיליע, זיין פרוי און קינדערלעך, ער האָט געוואָלט, אַז ס'זאָל עפּיס געטון ווערען, כּדי צו דערווייזען זיין אונשולד, אָבער ער איז געווען ווי אַ געפּענטעטער, ווי אַ געבונדענער, וועלכער קען מיט זיין אייגענעם ווילען גאָרנישט טון. ער האָט זיך געדרעהט ווי אַ לייב אין דער שטייג און אַפילו נישט געקענט פערט־גען קיין עצה ביי דעם בעל-הבית, ביי וועלכען ער האָט געוואוינט, ערשט אין אָוונד איז צו פראַנקענשטיינען געקומען אַ שליח פון בעריש מויז, וועלכער האָט מיטגעטיילט פראַנקענשטיינען, אַז זיין ליב פערשידענע סיבּות קען קיינער צו איהם נישט קומען און ער מוז געדולדיג אָפּוואַרטען ביז אימי־צער וועט זיך צו איהם מעלדען.

די פערשידענסטע געדאַנקען זיינען פראַנקענ־שטיינען געקומען אין קאָפּ אַריין, ער האָט שוין אָנגעהויבען צו טראַכטען, צי ער איז איצט נישט אַריינגעפאַלען אין די הענד פון אַ באַנדע וועלכע האָט איהרע אויסרעכנונגען און פּלענער, דער דאָ־זיגער געדאַנק האָט איהם אַלץ שטאַרקער געעק־בערט אין מוח און ער האָט זיך פון איהם נישט גע־קענט בעפרייען.

— איבריגענס האָט פראַנקענשטיין זיך גע־טראַכט, וואָס איז מיר פאַר אַ אונטערשיד, וואָס האָב איך צו פערלירען, צי מען וועט מיך צוריק כאַפּען און אַריינזעצען אין טורמע, צי נישט, צי אימיצער וויל מיך אויסנוצען צו זיינע צוועקען אָדער נישט, איך וויל נאָר זעהען מיין פרוי און קינדערלעך און דאַן קען שוין מיט מיר געשעהען וואָס עס וויל, סיי-ווי-סיי וועל איך מיך שוין אַ לעבעדיגען קיינעם נישט איבערגעבען אין די הענד, איך האָב מעהר רעכט אויף מיין לעבען, ווי אימיצער אַנדערש, איך אַליין קען זיכער מיך פערמשפּטען צום טויט, ווי אימיצער אַנדערש, וועלכער האָט נישט געוואָלט פערשטעהען מיך, מיין נשמה, נישט געוואָלט הערען מיינע שבועות און מיינע פערזיכערונגען, אַז איך בין אינגאַנצען אונשולדיג, וועל איך טאַקע נישט מעהר דערלאָזען, אַז אימיצער זאָל ווערען אַ בעל-הבית איבער מיר, איבער מיין לעבען, איבער מיין גע־זונד, איך בין איצט אַ פרייער מענש, און די פרייהייט וועל איך אויסנוצען פאַר מיר, נאָר פאַר מיר.

(פאָרטזעצונג קומט)

א הלוואה אויף בויען היל-צערנע הייזלעך

לעצטער טערמין דעם 30-טען ד.ח.

(א) ווי שוין בעוואוסט, איז פאר לאדז און פאר'ן קרייז בעשטימט געווארען א הלוואה אויף צו בויען הילצערנע הייזלעך. פאר לאדז איז בעשטימט געווארען 60 פראצ. פון דער אלגעמיינער סומע אזוי, אז ס'איז נאך דא צו דער דיספאזיציע א סומע פון 150 טויזענד זל.

בימעס דארפען אפגעגעבען ווערען ביז'ן 30-טען ד. ח.

6 וואכען טורמע פאר א קלאפ געבען א פאליציאנט

(אג) דעם 4 יוני איז פארגעקומען א געשלעג אין לונא-פארק. ווען דער פאליציאנט וואיטשעך מיכאלאק האט געוואלט בערוהיגען דעם עולם, האט איינער פון די שלעגערס כאינאצקי דערלאנגט דעם פאליציאנט מיט די פויסט אין פנים. נעכטען איז כאינאצקי געשטאנען פארן געריכט און פאר-'שפט געווארען אויף 6 וואכען טורמע.

ס'איז איהם נמאס געווארן דאס זיצען

האט ער געמאכט „ויברח"

(2) מיט עטליכע טעג צוריק איז אין גמינע-ארעסט קיין לוטאטאוו איבערגעפיהרט געווארען דער 21-יעהריגער סטאניסלאוו גזשעשאק, וועלכער איז פערמשפט געווארען אויף אנדערהאלבען יאהר טורמע פאר אויספיהרען א גובה.

גזשעשאק'ן איז אבער נמאס געווארען דאס דאס זיצען אין ארעסט און נעכטען ביינאכט איז ער ענטלאפען. ביז איצט האט מען איהם נאך ניט געכאפט.

מ'שעכט זיך אין די גאסען

א יודישער ארבייטסלאזער שווער-פערוואונדעט

(2) דער 24-יעהריגער ארבייטסלאזער הערש אייבושעוויטש (לימאנאווסקא 23) איז נעכטען, דורכגעהענדיג די קאשטשעלנא גאס, בעפאלען געווארען דורך אן'אומבעקאנטען פערשוין, וועלכער האט לייבושעוויטש'ן דערלאנגט מיט א מעסער אין בויך און ענטלאפען.

דעם שווער-פערוואונדעטען האט די פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל.

מאגיסטראט און סעזאן-ארבייטער

ווער דארף צאהלען די פערזיכערונגס-קאסטען

(2) אין צוזאמענהאנג דערמיט וואס די סעזאן-ארבייטער זענען פערזיכערט אין ארבייטסלאזען פאנד האט דער מאגיסטראט אנגעהויבען אפצורעכענען די ארבייטער פון דער שכירות פארן ארבייטסלאזען-פאנד צוליב דעם וואס אין די אנדערע יאהרען האט דער מאגיסטראט געטראגען די קאסטען פון דער פערזיכערונג, האבען זיך די סעזאן-ארבייטער געווענדעט צום מאגיסטראט, אז אין דעם ענין זאל נישט אריינגעטראגען קיין ענדערונג. דער מאגיסטראט שטעהט אבער אויפ'ן שטאנדפונקט, אז דעם אפצאהל דארפען צאהלען די ארבייטער. דערביי האלט עס ערב א קאנפליקט.

געוואלט גנבענען קויהלען

און בעקומען א קויל אין ברוסט

(2) ווייט שטאטישען שפיטאל אין פיעטרקאוו איז געקומען דער 36-יעהריגער פאוועל פטאש און געבעטען הילף, ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט איז פטאש געווען פערוואונדעט מיט א קויל אין ברוסט פטאש האט נישט געקענט ערקלעהרען ווער ס'האט איהם געשאסען, צוליב דעם האט די פאליציי אונטערגענומען אן'אויספארשונג.

דעמזעלבען טאג האט דער פאליציי-קאמיסאר-יאט אין פיעטרקאוו בעקומען א מעלדונג, אז עטליכע צעהנדליג פערזאנען זענען בעפאלען די טראנספארט-צוגען מיט קויהלען און געוואלט ראבעווען, די פאליציאנטען, וועלכע האבען קאנוואירט די צוגען האבען געשאסען און פטאש איז טאקע פערוואונדעט געווארען פון א פאליציאנטס קויל, ווייל פטאש האט זיך געפונען צווישען די אנפאלער, צוליב זיין שווערען צושטאנד איז פטאש געבליבען אין שפיטאל. לעם זייך בעט שטעהט א וואך.

ארימער פאטער אונטערגעווארפען זיין 3-יעהריג יונגעלע

עהערנעכטען אין אווענד ווען די מתפללים האבען שוין פערלאזען דאס באלוטער בית-המדרש האט מען בעמערקט א קליין יונגעלע פון אן'ערך 3 יאהר, וועלכער איז געשטאנען, געוויינט און גע-זוכט זיין פאטער, קיינער האט זיך צו דעם קינד נישט בעקענט און אויך קיינער האט נישט געוואלט דאס קינד דערווייל צו זיך אהיים נעהמען. ווען דער זייגער האט שוין געשלאגען 11 האט איינער פון די מתפללים אברהם רובינשטיין קרוטקא באלוט 14 אהיימגענומען צו זיך דאס קינד.

דאס יונגעלע זאגט אז ער הייסט איציק, מיין פאטער הייסט מאיר איז א שוסטער, זיין מוטער איז געשטארבען, ווי דאס יונגעלע זאגט, האט איהם זיין פאטער מיטגענומען מיט אן'אויטא.

עס זעהט אויס, אז דאס קינד איז פון א קליין שטעטעל, דער פאטער האט איהם דא אהער געברענגט און אונטערגעווארפען, איצט האט דער גוט-הארציגער רובינשטיין אנגעהויבען ארומצולויפען אין דער קהלה און אין אלע אנדערע אינסטיטוציעס, אבער אומעטום האט מען איהם גע-ענטפערט:

— „האלט אייך די מציאה".

איצט ווייס רובינשטיין נישט וואס ער האט מיט דעם קינד צו טון, קיין גרויסער גביר איז ער אויך נישט.

מרים קארלאווא

איז א 3-טער פרעמיערע אין „פילהארמאניע"

היינטיגען שבת ווערט אין „פילהארמאניע" אויפגעפיהרט דורך מאדאם קארלאווא, א סענסא-ציאנעלע פרעמיערע א. נ. „אהן א מאמע" אין 3 אקטען פון זאלאטארעווסקי, מיט דער בעליבטער ארטיסטע מרים קארלאווא אין דער הויפטראלע. צום שלוס פון דער פיעסע ווערט געגעבען א גרויסער קאנצערט-אפטיילונג מיט'ן אנטייל פון מרים קארלאווא, פ. קאמבאראוו און אדאלף טעפנער.

פרייטאג און שבת ביינאכט ווערט געשפילט צום לעצטען מאל „דעם בעקער'ס טעכטערל".

א שטרייק אין דער „שלעסער-מאנופאקטור" אין אזארקאוו

(2) די ארבייטער פון דער „שלעסער-מאנו-פאקטור" אין אזארקאוו האבען נעכטען פער-שטרייקט, מחמת די פאבריק-דירעקציע האט נישט אויסגעצאהלט פאר א לענגערע צייט די פערלע-גענע לוינען אויף א סומע פון 60 פראצענט.

בערטא גערסטען

בלייבט אויף נאך 5 פארשטעלונגען

דער נעכטיקער געזעגענונגס-אווענט פון בערטא גערסטען האט בולט בעוויזען ווי פאפולער די קינסטלערין איז געווארען אין לאדז אין אזא קורצער צייט.

די ווארימע בעציאונג פון טעאטער-עולם, וועלכער האט פערפולט דעם גרויסען „סקאלא"-טעאטער, די הארציגע רעדעס פון די חברים-אק-טיארען און די ווענדונג פון דער דירעקציע—האבען געצוואונגען דער קינסטלערין צו פערבלייבען אין לאדז און נאך אויף 5 טעג און איהר אפפא-רען אפצולייגען.

היינט, דאנערשטאג, מארגען פרייטאג און שבת 4 א זייגער בייטאג—ווערט געגעבען א פול-שטענדיגע איבערחזרונג פון געזעגענונגס-פארשטע-לונג. עס ווערט געשטעלט „מירעלע אפרת" וואו בערטא גערסטען, בעווייזט זיך פארן עולם אין איהר קרוין-ראל.

שבת אווענט—פרעמיערע! „די פרוי וועגען וועלכע מ'רעדט"—די דאזיגע קאמעדיע מיט „בערטא גערסטען" האט אומעטום געהאט דעם גרעסטען ערפאלג.

בערטא גערסטען וועט האפענטליך אויך אויפטרעטען אין „כאשע די יתומה"—און דאס וועט שוין זיין די אומאפרופלעך לעצטע פארשטעלונג.

קוסעוויצקי קאנצערט אין העלענאוו

אונטערן בלויעם קלארען הימעל האט ערי-שאלט די העל-קלארע טענאר-שטימע פון קוסע-וויצקין און א זעלטענע שטילקייט האט פלוצלינג בע-הערשט דעם טויזענד-קעפיגען עולם. ומפני חטאנו האט ער הארציג אויסגעזונגען, און דער עולם האט אויפגעציטערט:

— רבונו של עולם זענען מיר טאקע אזוי שולדיג? אזוי שולדיג, אז מען זאל בעשטראפט ווערען מיט היטלעריזם און מיט אנדערע פרעניות?

אויף דער דאזיגער פראגע האט, ווי אלע, אפילו קוסעוויצקי אויך נישט געקענט ענטפערן,

זיין תשובה איז געווען די תפילה „רבונו של עולם, וועלכע האט גערירט אלעמען ביז טרעהרען.

קוסעוויצקיס שטים פילט אויס דעם רוים אפילו פון א גארטען.

קלאנגפול און העל שאלען קוסעוויצקיס אוי-בערטענער, מעכטיג אבער זענען אויך געווארען די טענער פון זיין מיטעל-לאגע.

זיין קאלאראטור האבען מקנא געווען די שלאפענדיגער העלענאווער פייגעלעך און די טרי-לער (נישט חלילה פון די צוהערער...) האבען זיך געקייקעלט איבער די שטילע פארק-אלעען, אנגע-געהמט רוה-שטערונגען אין די העל-שטערנדיגע יולי-נאכט...

מיט איין ווארט: א איבער. אשענדע אטראק-ציע – קוסעוויצקי אין גארטע!

נאר ווען נישט די תפילות, וועלכע געהערען אויף אנאנדער ארט... און ווען נישט די גנבים, להבדיל, וועלכע געהערען אויך אויף אנ'אנדער ארט (אויף קאפערניקא-גאס) וואלט מען אזא קאנ-צערט געקענט אנרופען גלאנצפול.

D-ski

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג דעם 28 יולי

11,58 צייט-סיגנאל. 12,10 טעגליכע פרעסע-איבערזיכט 12,40 מעטעראלאגישער קאמוניקאט. 12,45 גראמאפאן-פליטען. 1,35 גראמאפאן-פליטען. 3,35 גראמאפאן-פליטען 4,35 קאמוניקאט פאר פיש ר און שיפער. 4,40 רעפעראט וועגען ספארט. 5 קאמעראל-קאנצערט. 6 רעפעראט. 6,20 טאנץ-מוזיק. 7 לאדזער פאסט-קאסטעל 7,15 פערשידענעס. 7,35 ראדיא-פרעסע. 7,45 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער. רעפערטואר פון די טעאטערן. 8 לייכטע מוזיק. 9.20 אודיציע. 9,50 פרעסע-בעריכט. 9,55 קאמוניקאט פאר לופטפליהע-ריי. 10 טאנץ-מוזיק. 10.40 ספארט-ידיעות. 10 50 טאנץ-מוזיק.

אויסלאנד

4.45, פאריז. קאמעראל-קאנצערט. 8,15, לאנדאן—קאנצערט. 8,30 מיילאנד, אפערע. 9 – בריסעל, קאנצערט. 9 – פראנקפורט (שטוטגארט) אפערע. 9.10, ברעסלוי אודיציע.

Dr. M. Lerner
choroby dzieci
Zachodnia 64, tel. 113-09
przyjmuje codziennie (z wyjątkiem niedziel) od godz. 2-4
i na Wiśniowej Górze (willa Szefnera) od godz. 8-9 rano i od 5-9 wiecz.

שוידערליכע טראגעדיע פון א רייכען יודען אין קאוונע

וואס האט חתונה געהאט מיט זיין אייגענער טאכטער

ניט פון אויסגעלאסענקייט איז דאס געקו-מען גאר געגען דעם אייגענעם ווילען.

ה' בענדעט האט זיך נישט אויסגעמאהלט, אז זיין לעבען פון אן'אלטען בחור וועט ווערען צעטרייסעלט פון אזא שרעקליכער טראגעדיע, וואס איז אויף איהם געקומען ווי א שטראף פאר זיין לייכטזיניגקייט און יוגענד-זינד...

בענדעט, א 40-יאהריגער מאן, האט א רייה יאהרען געוואוינט אין די פעראייניגטע שטאטען. וואו ער האט זיך איינגעבירגערט און פערגעסען אין ליטע, וואו ער האט אמאל געוואוינט.

בענדעט האט אבער נישט פערגעסען אין זיינע קרובים, וועלכע ער האט איבערגעלאזט אין קאוונע און פון וועלכע ער האט נישט בעקומען קיין בריף זינט דעם אויסברוך פון דער אייראפ-אישער מלחמה.

און ער האט זיך פערבענקט ביז ער האט בעשלאסען ארעפצופאהרען אין קאוונע און אויף דעם ארט זיך מיהען זיי אויפצוזוכען. און אזוי האט ער געטון.

בעקומען אין קאוונע, איז ה' בענדעט פער-פאהרען אין א האטעל און געלאזט מעלדען, אז עד רופט די און די פריינד זיינע, זיי זאלען צו איהם קומען.

ער איז אזוי געזעסען איין וואך און צוויי און דריי און די פריינד זיינע האבען זיך נישט בעוויזען. וואס-זשע זאל מען מאכען? האט בענדעט, ווי נאטירליך, בעשלאסען צוריקקעהרען זיך קיין אמעריקא. און ער האט טאקע גענומען איינהאנדלען זאכען פארן וועג.

מאכט זיך אבער, אז געהענדיג איבער די געשעפטען, איינצוקויפען פערשידענע קלייניגקייטן, האט בענדעט אנגעטראפען אויף א שעהן מיידעל, אנ'אנגעשטעלטע, וועלכע איז איהם אזוי וואויל-געפעלען געווארען, אז דער פערזעסענער אמערי-קאנער בחור האט געזוכט א מיטעל, ווי אזוי צו פערברענגען מיט דער שעהנער פריילין. דאס

מיידעל איז גראדע געווען פערזיכטיג פאר דעם אמעריקאנער, פון וועלכען עס האט ארונטערגעבליש-טשעט די ציהרונג, אבער לסוף האט זי זיך פארט געלאזט איבעררעדען. און – עס איז דערגאנגען דערצו, אז דער אמעריקאנער בחור האט מיטאמאל אויפגעהערט קלעהרען פון איילען זיך צוריקצופאה-רען... אזוי שטארק האט דאס מיידעל ביי איהם אויסגענומען. בענדעט האט אנגעהויבען שיטען מיט מתנות, איינלאדענדיג דאס מיידעל אין טעאטערס, אויף שפאצירען, דערקלעהרענדיג אוב אז ער איז גרייט צו פערבלייבען אין ליטע, אויב נאר זי איז גרייט חתונה-צו-האבען מיט איהם.

וואס האט דאס מיידעל בעדארפט זאגען? אן'ארימע, אנ'עלענדע, קוים 20 יאהר אלט, אהן עלטערן, האט זי אהן לענגערען נאכטראכטען בע-שלאסען איינצושטימען אויף דעם פארשלאג פון דעם ליבעסווירדיגען, רייכען אמעריקאנער, נאר מיט איין בעדינג, און דאס איז ער זאל פערבלייבען אין ליטע.

דער 40-יאהריגער בענדעט האט געהייראט מיט דעם 20 יאהריגען מיידעל און די ערשטע חדשים זענען גיך אוועק אין דער שטילער, זיסער ליבע. די פרוי איז אריין אין אנדערע אומשטענ-דען. און דעמאלט האט בענדעט אפגעמאכט מיט דער פרוי, אז ווי נאר זי וועט געלעגען ווערען וועלען זיי צוזאמען מאכען א לוסט-רייזע קיין נארד-אמעריקא.

אבער – דעמאלט איז געקומען דאס אומ-דערווארטעטע. דורך א צופאל האט די יונגע פרוי געפינען א בילד פון איהר מאמען און, ווי דער-שטוינט איז בענדעט געווארען, ווען ער האט דער-זעהן פאר זיך א פרוי, מיט וועלכער ער איז געווען פערבונדען אין דער יוגענד – דאס איז געווען זיין אמאליגע כלה, וועלכע ער האט פערלאזט, ווען זי איז פון איהם שוואנגער געווארען...

אנפאנגס, ווען ער האט דאס דערזעהן, בעת זיין פרוי איז געווען אין דער דעליקאטסטער לאגע,

האט בענדעט זיך בעהערשט מיט אלע כוחות און געמאכט א שווייג. אבער איינגאנצען דאס דערשטי-קען האט ער נישט געקענט בשום אופן, און ער האט גאר גיך אויפגעדעקט די טראגעדיע...

דערשיטערט, האט ער גענומען זיך פער-ענטפערן, אז ער איז ענטלאפען קיין אמעריקע, ווייל די עלטערן זיינע האבען נישט דערלאזט, אז ער זאל מיט איהר, מיט דעם מיידעלס מוטער, חתונה-האבען, און זאגען, אז זי איז פון איהם שוואנגער געווארען, האט ער מורא-געהאט איז ער אוועק. אבער פון דארטען האט ער א לאנגע צייט איהר געשיקט געלד, ביז ער האט זיך דערוואוסט, אז זי איז געשטארבען.

פרוי בענדעט, דערהערענדיג פון איהר מאנס רייד, אז ער איז צוגלייך איהר פאטער און פער-רעטער פון איהר פריצייטיג פערשטארבענע מוטער, האט זי זיך א ווארף געטון ווי א קאץ אויפ'ן מאנס האלז און איהם אנגעהויבען צו שטיקען. א פאר מינוט איז ענטשטאנען א שרעקליכער ביטערער און פערביסענער קאמף און אלס רעזולטאט איז בענדעט געבליבען ליגען א טויטער אויפ'ן דיל. דאס קינד האט פרוי בענדעט אויך דערשטיקט און אליין מיט א ראזיר-מעסער זיך איבערגעשניטען דעם האלז. אלע דריי קרבנות זענען געלעגען אויפ'ן דיל עטליכע טעג און ווער ווייסט ווי לאנג זיי וואלטען אזוי געלעגען, ווען דער בעל-הבית פון הויף וואלט נישט ארויפגעקומען איינמאל און א צווייט מאל, ביז איהם איז ענדליך אויסגעקומען עפיס פערדעכטיג און אין דער אנוועזענהייט פון עדות האט ער אויפגעבראכען די טיר, און עס האט פאר אלעמענס אויגען זיך ענטפלעקט דאס אויפצי-טערענדיגע בילד.

די אויספארשונג האט דערוויזען, אז צוערשט האט די פרוי דערשטיקט דעם מאן, נאכדעם דאס קינד און צום סוף זיך אליין גענומען דאס לעבען.

אזוי האט זיך געענדיגט א מוראדיגע טרא-געדיע פון א זינקער ליבע אין דער יוגענד!

אהייל=אנשטאלט

פאר אוירען, נאז, האלז
און אטעם-קראנקהייטען
פון **Dr. Z. RAKOWSKI**
אין כעלמי (הינטער לאדז)
נעהמט אן אגמעלדונגען אויף צו זיין און אפעראציע, הילף. — פיזיקאלישע היילונג, הייל-בעדער, זון-לופט בעדער, הייל- און אטעם-גימנאסטיק.
צו ערפאהרען אויפ'ן ארט אדער 11 ליסטאפאד 6
1868 טעל. 127-81

יעדער איינציגער

האט זיך איבערציינגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

ווערקשטעל פון שירמס און שפאציר-שטעקענס
ס. פייגענבוים,
לאדז, בארוטאוויטשא 19
עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקנס צו האנקורענץ-פרייזען.
נעמט אן אלערליי רעפאראטורען פון שירמס און שטעקנס

צו די ה"ה גנבים! נעכטען האט מען מיר אין סאנד גראדזקי אויף ציגעל-גאס 71 ארויסגענומען א פארטמעל, אין וועלכען ס'איז געלעגען א פאס אויפ'ן נאמען מאיר פליישהעקער, אגראדאווא 10, פערשידענע וועקסלען און דאקומענטען, וועלכע האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט און אויך מזומן 20 זל. די ה"ה גנבים ווערען געבעטען דאס געלד זיך צו האלטען, נור די אלע דאקומענטען און וועקסלען אבצושיקען אין אדמ. פון דער צייטונג.
4518

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

א געוועלב צו פערמיטען פון זאפארט אויף גלובנא 54. צו ערפאהרען ביי הענצכאוויטש, גלובנא 56.

ענטשולדיגונג. איך ענטשולדיג זיך פאר דער פירמע ניימאן פאר מיין נישט ריכטיגע האנדלונג און אזעלכעס וועט מעהר נישט פארקומען.
מיט אכטונג לענטשיצקי.
4520

גאנץ לאדז ווייסט

אז דער פאטאגראפישער אנשטאלט
„פאלאניא"
שוו. יעזשעגא 11
איז פאפולער מיט זיינע גוטע קינסטלערישע אויפנאהמען, און בעמיהט זיך צו זיין פאר די ג' קליענטען זעהר פינקטליך. און ד רצו בעזיצט ער א גרויסען אויסוואהל פון ארטיסטישע קאסטיומען.
מיט אכטונג
ארטיסט. פאטאגראף. אטעליר
„POLONJA"
לאדז, יעזשעגא 11.
אינה.: דיפל. פאטאגר נוטערמאן
צופאהר מיט טראמוואי נומ' 3.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע

גרויסער אויסוואהל
שפאצירוואגענס
אייזען - ניקעל-
בעטען
מאטראצען
ספרענזינאווע „Patent"
ווישיטאטשקעס אמעריקאנער
צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער
„DOBROPOL", Łódź
Piotrkowska 73 (אין הויף)

ענטשולדיגונג.
כ'בעט ענטשולדיגונג ביי דער פאמיליע וויבאצקי פאר מיין נישט טאקטישע האנדלונג געגען איהר.
פוקס. 4517

שייטלען
מיט פאריזער שרינדען און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע ביי הערש, סקווערא 15.

2 שטיבען מיט אקור
מיט אלע בעקוועמליכקייטען, ניי רעמאנטירט, בילליג פון זאפארט איבערצוגעבען.
צו ערפאהרען קילינסקיעגא 89, וו. 10. 1677

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 5-9 אוו., זונטאג פון 10-1 בייטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע - פרייזען.

Dr. med.
W. Eychner
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבען קינא „טשארי") טעל. 134-72
נעהמט אן פון 2 1/2 – 4 און פון 7 – 8 אוועגד

Dr. med. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 20193
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג קינדערלאזיגקייט און סעקסועלע בעראטונגען
צוריקגעקעהרט.
נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אוועגד
זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנת דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל נגענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראבירעווינד בעזוכענדיג זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, ליימונגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאט-פוס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גומענע פוס אין הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בראנטש, פראפ. ד"ר י. מאריש-לער, פראפ. ד"ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
דעם ה' דיר. י. ראפאפארט, דעם ספעציאליסט פון דער הייל-ארטאפעדיע, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, דאנק איך הערצליך פאר'ן אפראטעטען מיין קינד פון א שווערער פערקרימונג (פאראליזש פון די פיס) דורכ'ן פערלעגען א ספעציעלען הייל-ארטאפעדישען גארסעט לויט זיין מעטאדע. דאס קינד איז איצט געגצליך געזונד און גלייך.
(—) **Szklarowie.**

— די — בעוואוסטע פעלד-בעטן „Palma-Patent"

Palma-Patent

וואס זענען בעקאנט אלעמען מיט זייער פראקטישקייט און דויערהאפטיגקייט מיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר
ווי אויך לעזשאקעס, פעלד-בעטלעך און פעלד-בענקלעך
מאטראצען געבעטע שעזלאנגען, קאנאדיסקע קאזעטקעס, טאפטשאנעס
בעקומט מען נור אין דער בעקאנטער פאבריק
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 113-85.
הורט דעטייל

„SANATO"
כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד ריימלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאסאוו
כירורגישע אבטיילונגען ד"ר מעד. מ. סאוטאר.

SANATORJUM „PALACE"
פאר דערוואקסענע און קינדער
אין כעלמי (הינטער לאדז)
נעמט אן אלערלעי קראנקע און רעקאנוואלעסצענטן.
אויפזיכט פון דאקטוירים-ספעציאליסטען.
הייל-בעדער. טעראפען צו זון-לופט-בעווער ווערענדעם פאר לעזשאקעס. הייל- און אטעם-גימנאסטיק. טעניס-שפיל און אנדערע פערגניגונגען. — לויפענד וואסער אין די צימערן שעהנע געגענד אין סאסנאווע וואלד.
אידעאלע אברוה-בעדינגונגען.
Dyrektor
Dr. RAKOWSKI. 3057

לעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זגיערזשער 17,
טעלעפאן 116-33
ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטע
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק, ד"ר יוסטמאן, ד"ר מ. קאנטאר, ד"ר ציעגע, ד"ר ראקאווסקי, ד"ר ראזענצווייג, ד"ר רוזשאנער, ד"ר ווייגבערג, ד"ר סטופעל, צאהן-ארצט גראדזיענטשיק-קאראשיאווא ווי אויך וויזיטען אין שטאט.
רענטגען-בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע און ערצטליכע אנאליזען.

קליינע אנאנסען
אין „נייעם פאלקסבלאט"
זענען א גוט און ביליג מיטעל
צו שטעלן זיך אין פערבינדונג מיט די פעראינטערעסירטע!
ווער עס וויל: 1) געפינען א לאקאטאר אדער א סובלאקאטאר
2) געפינען א וואוינונג אדער אנ'ענצעל צימער
3) געפינען אנ'ארבייטער, אנ'אנגעשטעלטען
4) פערקויפן א הויז אדער א געגענשטאנד
5) קויפען עפעס געלעגענהייטליך
6) בעקומען א פאסטען —
זאל אויפגעבען א קליינע אנאנס אין „נ' פאלקסבלאט"

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים אויף דער ... א חודש אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר'ן איינשטעלן און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג ... די אדמיניסטראציע איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. ... 24 גר. ... 5
... 40— ... 60— ... 4
... 12— ... 18— ... 8
... 50 ... 100 ... 10 גר. ...

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Braunstowski i D. Zilbenberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Składowska 21.